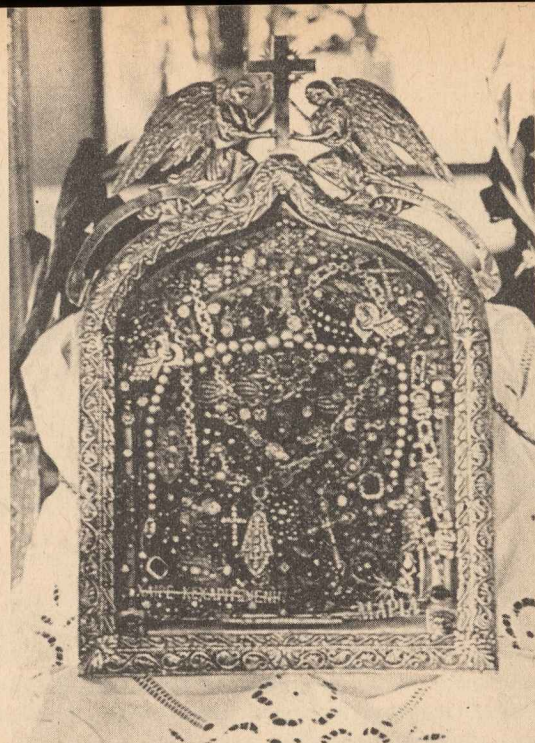

1117.-η ΚΑΤΙΝΑΝ ΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ
Μ.Μπότσαρη 7α - ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ «ΕΝΩΣΕΩΣ ΣΜΗΡΝΑΙΩΝ»

Αρ. Φύλλου 227

Αθήνα, Μάρτιος 1982

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Μέ την εύκαιρία της Έθνικής μας Έορτης θεωρούμε επίκαιρα όρισμένα άρθρα που γράφτηκαν τό 1821.

1. Από τά «Προλεγόμενα» του Όργανισμου της Πελοποννησιακής Γερουσίας. Επίδαυρος 1821.

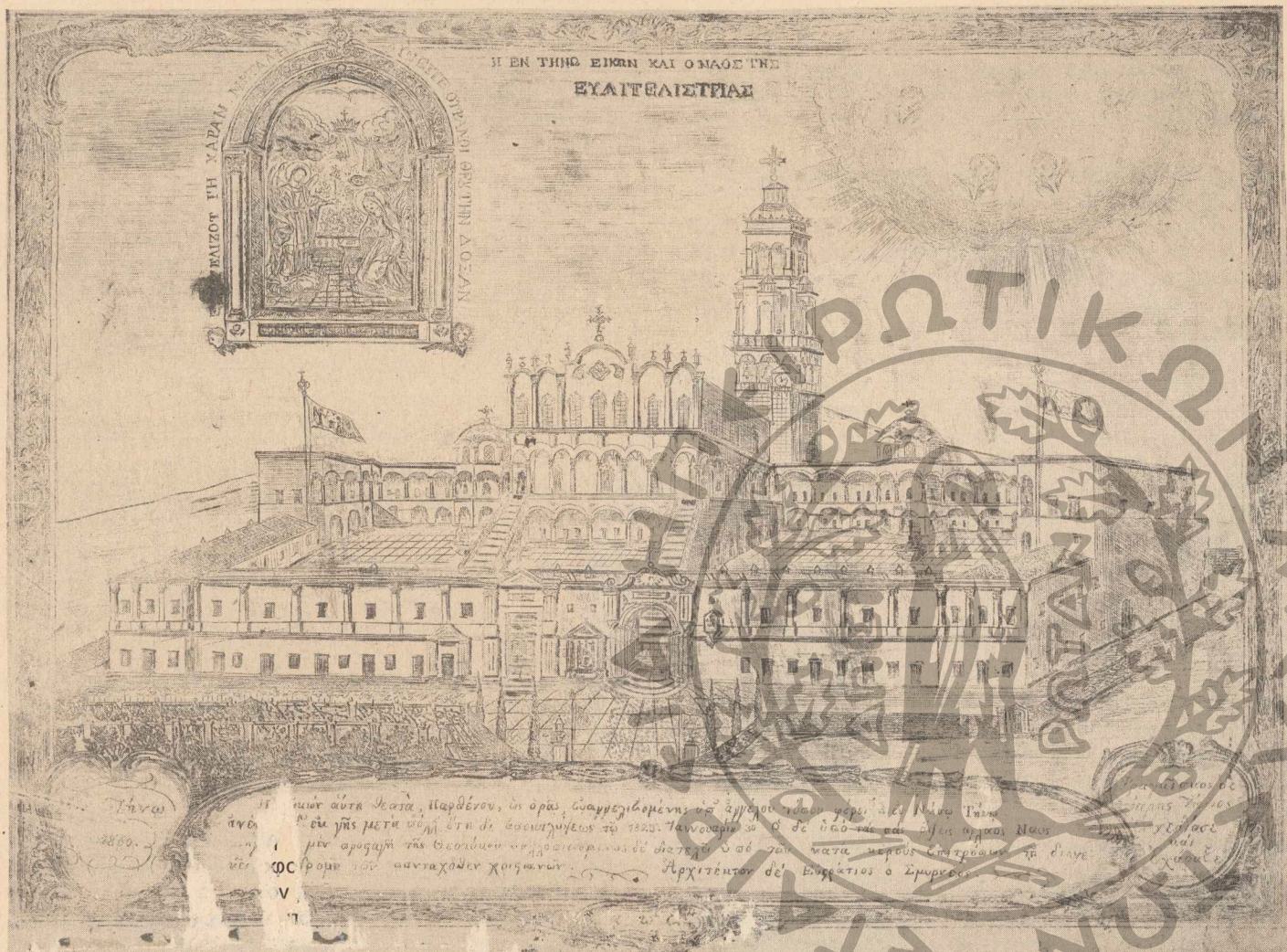
«Η όθωμανική διοίκησης, ότι έκ τών πρώτων αυτής άρχών διετέθη τυραννικώς πρός άπαντας τούς λαούς, τούς όποιους κατά δυστυχία υπέταξεν, είναι όμολογούμενον. Άλλ' ή άνομος και παράλογος αυτής όρμή, ήτις έσχάτως ένέσπειρε φρίκην εις όλα τά μέρη τά κατοικούμενα υπό Έλλήνων, διά τας άπανθρώπους σφαγάς και αιχμαλωσίας όπου έκαμεν εις κάθε τάξεως και ήλικίας ανθρώπους του έλληνικού τούτου έθνους και διά την άκραν καταφρόνησιν όπου έδειξεν εις την χριστιανικήν θρησκείαν, κατεδαφίζουσα τούς ιερούς ναούς και καταπατούσα τά άγια, κινουμένη εις τούτο έκ μιās άπλής ύπονοίας, έβίασε τούς

Έλληνας νά λάβωμεν εις χείρας τά όπλα, διά νά υπερασπισθώσι την θρησκείαν και ύπαρξιν των, τά όποια έπασχε νά έξοντώση ή τουρκική αυτή διοίκησης».

2. Από τά «Προλεγόμενα» του Όργανισμου της Δυτικής Ελλάδος. Μεσολλόγιον 1821.

«Η παντελής άπελπισία, άποτέλεσμα του σκληροτάτου ζυγού της όθωμανικής τυραννίας, έβαλεν εις τας χείρας τών Έλλήνων τά όπλα. Ησθάνθησαν ότι δέν ήμπορούσαν πλέον νά ζήσουν εις την πατρίδα των, άλλ' ή αυτήν έπρεπε νά αφήσουν, ή υπό την μάστιγα της τυραννίας και εις τόν ζόφον τών δεσμοτηρίων ν' αποθάνουν, μή δυνάμενοι νά εκπληρώσουν τά ύπέρ την δύναμιν των ζητήματα τών τυράννων των, ή μέ τό μέρος του αίματός των νά έξαγοράσουν εκείνο τών έπιλοίπων άδελφών των, τών γυναι-

(Συνέχεια στή σελ. 5)

Παλαιότατο κειμήλιο (Έν Τήνω 1860) που έχει δωρήσει στην Ένωσή μας ό φίλτατος κ. Γιώργος Μ. Ίσηγόνης.

ΦΩΤΙΑΔΗ ΔΗΜΗΤΡΗ: «ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ»

Ἑκδόσεις «ΚΕΔΡΟΣ», (σελ. 360).

Παρουσιάζει, με ιδιότυπη γραφή, τὰ πιό σημαντικά γεγονότα τοῦ αἰώνα μας. Στὴν ἀνασκόπησή του αὐτὴ μᾶς φανερώνει πῶς ἐπέδρασαν σ' ὅσους τὰ ἐζήσαν. Ἀνατρέχει στὴν ἀποτυχημένη ἐπανάσταση τοῦ 1770, ὅταν οἱ πρόγονοί του ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Πελοπόννησο καὶ βρῆκαν καταφύγιο στὴ Μικρὰ Ἀσία. Σκιαγραφεῖ τὴ ζωὴ στὴ Σμύρνη καὶ στὴν πεδιάδα τοῦ Μαϊανδρου, κοιτίδα τοῦ Ἰωνικοῦ πολιτισμοῦ, ὅπου ὁ πατέρας του, ὁ ποιητὴς Ἀλέκος Φωτιάδης, εἶχε κτῆμα. Μᾶς περιγράφει τὸ Διχασμὸ τοῦ 1914-1919 ὅπως τὸν εἶδε καὶ τὴ Μικρασιατικὴ ἐκστρατεία πού τὴ γνώρισε, σὰ στρατιώτη, ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα ὡς τὴν καταστροφή. Παραθέτει μαρτυρίες ἀπλῶν ἀνθρώπων γιὰ τοὺς 700.000 νεκρούς, καθὼς καὶ τοὺς 1.500.000 πρόσφυγες, πού κατόρθωσαν ν' ἀφομοιωθοῦν καὶ νὰ συμβάλουν ἀποφασιστικά στοὺς ἀγῶνες γιὰ τὴν ἐθνικὴ ἐπιβίωσή μας. Περιγράφει τὴν παλιά, στ' ἀνθρώπινα μέτρα Ἀθήνα, σ' ἀντίθεση μὲ τὴ σημερινὴ μεγαλούπολη πού πεθαίνει. Τονίζει τέλος τὸ φρενὴρὴ πρὸς τὴν πυρηνικὴ Ἀποκάλυψη δρόμο, πού θὰ σημάνει, ἀν δέν ἀντιδράσουν οἱ λαοί, τὸ τέλος τῆς ζωῆς πάνω στὸν πλανήτη μας.

ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗ «ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ»

τοῦ Ἀνδρέα Ἑλ. Ταταρίδη
Δέν εἶναι οὔτε ἐγώιστικό, οὔτε ὑπερβολικό νὰ λεχθεῖ ὅτι ὁ Μικρασιατικὸς Ἑλληνισμὸς περιλαμβάνει στὰ σπλάχνα του πολλοὺς ἀξιόλογους ἐκπρόσωπους στὰ Γράμματα, στὶς Τέχνες, στὶς Ἐπιστῆμες, στὸ Ἐμπόριο, στὴν Πολιτικὴ.
Ἄλλωστε, οἱ ξεριζωμένοι τῶν Ἀλημονήτων Πατρίδων, σάν γνήσιοι Ἑλληνες, φέρνουν μέσα τους τὸν σπόρο τῆς ἀνησυχίας καὶ τῆς δημιουργίας.
Ἔτσι, μετὰ τὴν φοβερὴ ἐκείνη καταστροφή, πού καταγράφηκε στὶς σελίδες τῆς νεώτερης Ἱστορίας μας σάν Μικρασιατικὴ Καταστροφή, κι ὕστερα ἀπὸ τὸν τρομερὸ κλονισμὸ τους, μόλις συνήλθαν, δόθηκαν ὁλόψυχα στὴν ἀνασυγκρότηση καὶ τὴν ἀναδημιουργία. Ἀνθρώποι ἐκ φύσεως ἐργατικοὶ καὶ δημιουργικοὶ οἱ πρόσφυγες, μὲ ἀπεριόριστες δυνατότητες προσαρμογῆς καὶ ὑπομονετικότητας, δέν μπορούσαν παρὰ νὰ εὐδοκίμησουν ὅπου κι ἐπεδόθησαν!
Τοῦτο, ἄλλωστε, διαπιστώνεται καὶ μαρτυρεῖται ἀπὸ ὅσους ἐζήσαν ἢ ζοῦν ἀπὸ κοντὰ τὴν Προσφυγικὴ ἀξιωσύνη. Μιά ἀξιωσύνη, πού ἀκόμη καὶ οἱ γηγενεῖς ἀδελφοὶ μας τὴν «γεύονται» καθημερινὰ καὶ τὴν ἀναγνωρίζουν.

Αὐτὴν, λοιπόν, τὴν ἀξιωσύνη τῶν Γραμμάτων σ' ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἀνθρώπινης δραστηριότητας θέλησε νὰ «ἀποθανάτισει» μὲ τὴν πέννα τοῦ ὁ γνωστός Μικρασιάτης διανοητὴς καὶ ἐκλεκτὸς κοινωνικὸς παράγοντας Γιατρός κ. Χρυσόστομος Θεοδωρίδης, μὲ τὸ ἔργο του «ΔΙΑΚΡΙΘΕΝΤΕΣ ΤΟΥ ΞΕΡΙΖΩΜΕΝΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ», τὸ ὁποῖο ἀναφέρεται στοὺς ξεριζωμένους τῆς Μικρασίας, τοῦ Πόντου, τῆς Ἀν. Θράκης καὶ τῆς Κωνσταντινούπολης.

Στὸ ἔργο αὐτό, πού ἄρχισε ἀπὸ ἐτῶν στὸν «ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΚΟΣΜΟ» Ἀθηνῶν, σάν μιά ἀπλὴ καταγραφή ὑπὸ τὸν τίτλο «ΕΘΝΙΚΗ ΜΝΗΜΟ-ΣΥΝΗ», πήρε τὴν μορφὴ Βιβλίου καὶ περιλαμβάνει ἀρκετὰ ἐνδιαφέροντα στοιχεῖα γιὰ τὴν ἐν γένει δραστηριότητα τῶν Προσφύγων σ' ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἀνθρώπινης δραστηριότητας.

Ἦδη, ἐκδόθηκαν τρεῖς τόμοι ἀπὸ τριακόσιες τόσες σελίδες ὁ καθένας, μὲ πληθὸς στοιχείων καὶ φωτογραφιῶν τῶν βιογραφουμένων. Πρόσφατα κυκλοφόρησε καὶ ὁ 4ος τόμος.

Βεβαίως δέν γνωρίζουμε τίς διαθέσεις καὶ τὴν... ὄρεξη τοῦ συγγραφέα, γιὰ τὸ ἀν θὰ συνεχίσει νὰ φέρνει στὴν δημοσιότητα κι ἄλλους τέτοιους τόμους. Ὅπως ὅποτε ὁμως κείνο πού εἶναι βέβαιο, εἶναι, ὅτι ὁ κ. Χρυσ. Θεοδωρίδης ἀνέλαβε μιά ὥραία καὶ πολλὴ πρωτότυπη ἐργασία, πού μὲ τὰ στοιχεῖα πού παραθέτει προσφέρει μιά ἐξαιρετικὰ χρησιμὴ ὑπηρεσία καὶ στὰ Νεοελληνικά μας Γράμματα καὶ στὸν Μικρασιατικὸ Ἑλληνισμό. Ὑπηρεσία γιὰ τὴν ὁποία πρέπει νὰ νοιώθει ἱκανοποιημένος, ἀλλὰ καὶ μεῖς ὑπερφάνεια, πού βλέπουμε τὴν θεμιτοῦρο προσπάθειά του νὰ «ἀποθανάτισει» πρόσωπα πού διαδραμάτισαν ἢ διαδραματίζουν κάποιο ρόλο στὸ Κοινωνικὸ Σύνολο μὲ τὸ ἔργο τους.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΛ. ΤΑΤΑΡΙΔΗΣ

ΣΗΜΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Ὡρα χαμοῦ
σημάδια φανερά
στὸν οὐρανὸ φάνηκαν

Γεράκια μὲ νύχια ἔσκεπα
γυροφέρνουν τὸν ἀμέριμνον ἄνθρωπο
έτοιμα νὰ τὸν κατασπαράξουν

Κι' αὐτὸς τῆς πλάνης θύμα ὅπως εἶναι
σκορπᾷ παντοῦ τὴν καλωσύνη

ΕΥΧΗ

Ἀναζητώντας ἱστορίες ξεχασμένες
ἔφερα κοντὰ τὴν θύμησή σας
καὶ μίλησα γιὰ τὰ παλιὰ μαζί σας,
μὲ σὰς πού φύγατε, μορφές ἀγαπημένες.

Κι' ἂν κάπως σὰς ταραχθεῖ ἡ γαλήνη,
θέλησα, ὅσα μπορῶ, νὰ ἱστορήσω,
τῆς γενιάς μου στιγμές, νὰ μὴν ἀφήσω
στὴν πιὸ πικρὴ ἀπ' τὴν θανή, τὴν λησμοσύνη.

Ἄς μὲ δεχτοῦν μαζί, σάν ἐρθεῖ ἡ ὥρα,
οἱ σκιές σας, ἐκεῖ πού ἀργοδιαβαίνουν
στὴν λατρευτὴ τῆς Ἰωνίας χώρα,

καὶ τῆς ζωῆς ξημέρωμα προσμένουν,
νὰ φέρῃ ἡ μοῖρα, μὲ τὸ γύρισμα τῶν χρόνων,
κάποιας καλὸτυχῆς γενιάς Ἰόνων...

Ἐμμ. Ἀλεξ. ΚΑΙΠΑ
28-12-81

Ὁ Τελευταῖος Χρημὸς
Εἶπατε τῷ βασιλεῖ, χαμαὶ πέσε δαίδαλος αὐλά,
οὐκέτι Φοῖβος ἔχει καλύβαν, οὐ μάντιδα δάφνην,
οὐ παγὰν λαλέουσας, ἀπέσβετο καὶ ἄλλον ὕδωρ.

(Ἱστορία Κωνστ. Παπαρρηγοπούλου, τόμ. 2, σελ. 577, ἔκδοσις 1886.
Ἐδόθη ἀπὸ τὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν στοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Ἰουλιανοῦ, 332-363).

Σῦρε νὰ πῆς στὸν βασιλιά,
πὼς χάμα, σωριασμένη,
κεῖται ἡ «Ποικίλη» ἢ «Στοά».
Τίποτα πιά δὲ μένει...
Καλύβα πιά ὁ Ἀπόλλωνας δέν ἔχει,
οὔτε δεντρί ἱερό,
Οὔτε ἡ Πηγὴ πού ἐλάλει τρέχει.
Τὸ ἄλλο στέρεψε νερό.

(Μετάφραση Ἐμμ. Ἀλεξ. Καίπα, 1925)

Ἀπὸ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν κ. Ἰωάννη Χλαμπουτάκη, γυμνασιάρχη, ἀπὸ φίλο του φιλόλογο - καθηγητὴ στὴν Νέα Ὑόρκη.

NEW YORK 15/10/72

Ἀγαπητὴ Γιάννη
Ἔλαβα τὸ γράμμα σου σήμερα μαζί καὶ τὴν μετάφραση τοῦ τελευταίου χρημοῦ τοῦ Μαντείου τῶν Δελφῶν.
Ὅμολογῶ ὅτι μὲ κρυσταλλίνην διαύγειαν καὶ μὲ ποιητικὴν δύναμιν ὁ μεταφραστὴς Μηχανικός ἀπέδωσε τὸ νόημα.
Γιὰ πρώτη φορὰ διάβασα τόσο ὥραία μετάφραση.
Εἶναι ἄξιος συγχαρητηρίων γιὰ τὴν ἱκανότητά του.
Χαίρω πολὺ ὅταν διαβάζω τέτοιες δροσερές ἀποδόσεις ἀρχαίων κειμένων.

Καὶ μὲ κηρύγματα εἰρήνης
ζητᾷ νὰ γίνουν ὅλοι φίλοι.

Ξεχνάει ὁμως ἢ δέν ξέρει
αὐτὸ πού ἡ ζωὴ διδάσκει

Πὼς ὅσα ζοῦνε μὲς τὴ φύση
παλεύουν γιὰ νὰ σταθοῦνε

Καὶ σάν ἀπ' ἐνστικτο νομίζει
τὸν κίνδυνο πὼς ἀψηφοῦνε
ὅταν ἀνάγκες τὸν καλοῦνε.

Τρόπος ζωῆς πού ὁμως κάνει
καὶ τὰ γεράκια νὰ λιγοῦνε.

Γι' αὐτὸ νομίζω καὶ τ' ἄνθρώπου
μιά μόνη λύση τ' ἀπομένει

Μάχες συνέχεια νὰ δίνει
ἂν θέλει στὴ ζωὴ νὰ μένει.

Μὲ ὄραμα ἓνα νέο ἄνθρωπο μαχητὴ
περιμένω τὸ θαῦμα,
καὶ φαίνεται νὰ ἔρχεται κι' ὅλας.

Γιατὶ μὲ τὸ ξημέρωμα, ἀντικρύζω
τὸν Ἥλιο - τὸ χάραμα

Καὶ βλέπω τὴν ὥρα τοῦ χαμοῦ
νὰ χάνεται,

Καὶ τὸν ἄνθρωπο λεύτερο,
σένα λιβάδι, νὰ χαίρεται τὸ φῶς.

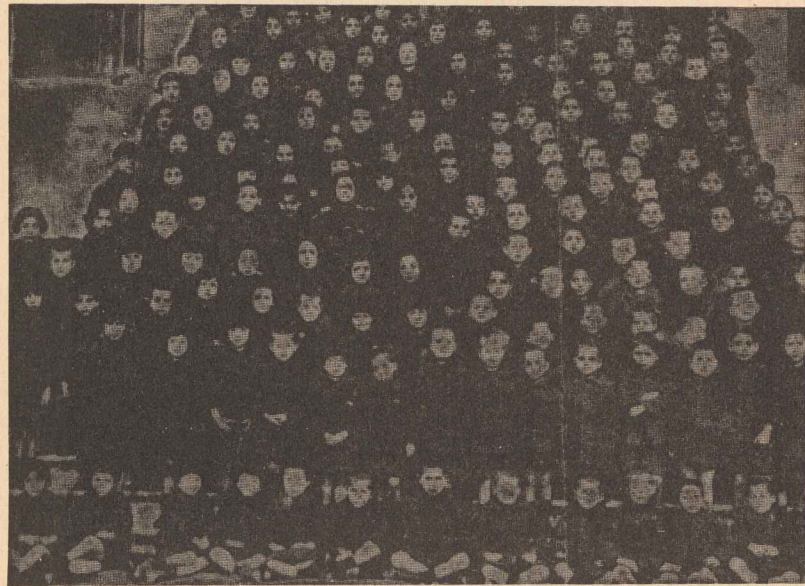
Θεῖα στιγμή
Θεὸς καὶ ἄνθρωπος
μιά ὑπαρξὴ πάνω στὴ Γῆ.

Νίκος Ε. Κουκλουτζαλῆς

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΗΧΩ

Συνεχίζουμε τὴ δημοσίευση τῶν ντοκουμέντων πού μᾶς ἔστειλε ἡ Κα Α. Κοντοστάθη-Τουρτούρη, διευθύντρια τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁρφανοτροφείου Σμύρνης. Θερμὰ τὴν εὐχαριστοῦμε καὶ πάλι.

ΤΑ ΟΡΦΑΝΑ ΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΗΣ

Μὲ μιά ἐξαιρετικὴ ἐργατικὸτητα καὶ ἐντελῶς ἀθόρυβα συνεχίζει τὸ θεάρεστο ἔργο του, ἐπὶ πέντε καὶ πλέον ἔτη, τὸ εὐφύμως γνωστὸν Ὁρφανοτροφεῖον «Μέλισσα».

Διακόσια σαράντα παιδιά, πού ἔχουν στερηθῇ τὴ μητρικὴ θαλπωρὴ καὶ τὸ πατρικὸ χάδι, βουτηγμένα ἀπὸ καιρὸ στὴς ὀρφάνιες τὰ σκοτάδια, ἔχουν εὐρεῖ καταφύγιο στὸ φιланθρωπικὸ αὐτὸ ἴδρυμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκτός ἀπὸ τὴ μητρικὴ στοργὴ εὐρίσκουν καὶ τὴν σπανίαν ἀναμφισβητῶς μὀρφωσιν.

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΗΣ

Ἡ «Μέλισσα» διοικεῖται ἀπὸ τὴν Δίδα Νικολαΐδου, ὡς προέδρου, τῶν Δίδων Μ. Παπαγεωργίου καὶ Ἀννας Ἀλτιντοπ, ὡς ἀντιπροέδρων, Δίδος Πολίτου, ὡς ταμίου, τῶν Δδων Ἀθανασιάδου καὶ Κολτσάκη, ὡς γραμματέων καὶ ὡς συμβούλων τῶν Δδων Δελῆ, Κεχαγιά Ἀνδρεοπούλου καὶ Κορτέση.

Τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὅλου ἰδρύματος ἔχει ἡ ἀκούραστος καὶ ἡ ἐργατικότητὴ Δίς Κονταστάθη, ἡ ὁποία μετὰ ζήλου, ὄντως πρωτοφανοῦς, παρακολουθεῖ, ἐπιβλέπει, προσέχει, καθοδηγεῖ καὶ διευθύνει τὴν ὅλην κίνησιν τοῦ κολοσσιαίου αὐτοῦ φιλανθρωπικοῦ ἰδρύματος.

ΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

Εὐθύς ὡς διεσκελίσανεν τὸ κατῶφλι τῆς «Μελίσσης» ἐμαντεύσαμεν ὅτι θὰ εὐρισκόμεθα πρό πραγματικῶν ἐκπλήξεων, διὰ τὴν συντελουμένην ἐκεῖ ἡσυχῶς μεγάλην ἐργασίαν.

Ἔνας ὁλοκάθαρος μικρός, τρῶφιμος τοῦ ἰδρύματος, μᾶς γίνεται ὀδηγός, φέρνοντας μας εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως.

Τὰ πρῶτα δείγματα τῆς νοικοκυροσύνης φανερόνονται ἀμέσως μπροστὰ μας.

Τὸ κάθε τί ἐκεῖ μέσα νυκοκυρετικὰ τοποθετημένο καὶ καλοβαλμένο χωρὶς οὔτε τόσο νὰ ξεφεύγῃ ἀπὸ τὴ θέσι πού τοῦ ταιριάζει, πού τοῦ ἀρμόζει.

Δυὸ ὁμορφα καὶ καλοδουλεμένα σαλονάκια, καμωμένα ἀπὸ τὰ μικροῦ-λικά χερὰκια τῶν ὀρφανῶν μοῦ δίνουν μιά ἀρκετὰ δυνατὴ εἰκόνα τῆς συντελουμένης ἐργασίας.

Ἡ Δίς Κοντοστάθη μᾶς ἐδέχθη προσηνεστάτῃ καὶ ἔλαβε τὴν καλοσύνην νὰ μᾶς δώσῃ ὅλας τὰ πληροφορίας πού μᾶς ἐχρειάζοντο μέχρι τῆς τελευταίας λεπτομερείας, ἐφ' ὅσον βεβαίως τῆς ἐπέτρεπον τὰ ὅρια τῶν ὑποχρεώσεων τῆς. Καὶ μὲ τὴν πολῦτιμον συνδρομὴν τῆς δος Κοντοστάθῃ ἀρχίζομεν νὰ περιερχόμεθα τὰ διάφορα τμήματα τῆς Μελίσσης.

Εἰς τὸ φιλανθρωπικὸν αὐτὸ ἴδρυμα, ὡς προείπομεν στεγάζονται, σπίζονται καὶ μορφώνονται 250 ὀρφανὰ. Τὰ μικρὰ ἀρσενικά καὶ θηλυκά

κατ' ἀρχὴν μορφώνονται πνευματικῶς καὶ ἀναλόγως κατόπιν κατανέμονται εἰς διαφόρους κλάδους συμφῶνως μὲ τὴν κλίσιν ἐκάστου παιδιοῦ. Ἔτσι βλέπομεν ἡ «Μέλισσα» νὰ διατηρῇ τμήμα ὑποδηματοποιείου, καλτοσοποιᾶς, πλεκτῶν ἐιδῶν, χειροτεχνίας καθ' ὅλου κ.λ.π.

ΑΠΟ ΤΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ «ΜΕΛΙΣΣΗΣ»

Διατρέχομεν πολλοὺς διαδρόμους, οἱ ὁποῖοι ἄς σημειωθῇ ὅλοι χρησιμοποιοῦνται λόγῳ τῆς ἀνεπάρκειας τοῦ οἰκήματος ὑπὸ ἐποψιν χώρου.

Ἐδῶ βλέπομεν τοὺς λουτρῶνας ἀπαστράπτοντας ἀπὸ καθαριότητα μὲ τὰ προσόψια ἀραδωτὰ κρεμασμένα, μὲ τὸν ἀριθμὸν ἐκάστου τροφίμου εἰς τὴν ἄκραν.

ΟΙ ΚΙΤΩΝΕΣ

Εἰς τὸν ἄνω ὄροφον ὑπάρχουν τὰ δωμάτια ὕπνου. Λέγοντας δὲ δωμάτια συμπεριλαμβανόμεν μαζί μ' αὐτὰ καὶ τοὺς διαδρόμους εἰς τοὺς ὁποίους ἔχουν τοποθετηθῇ κρεβάτια ὅλα καινούργια, καθαρὰ καλοστρωμένα καὶ ἐν γένει νοικοκυρετικὰ περιποιημένα.

Τὸ μόνον τρωτὸν τὸ ὁποῖον εὐρωμεν, καὶ τὸ ὁποῖον εἶναι σπουδαιότατον διὰ τὴν ὑγείαν τῶν ὀρφανῶν, ἐκτός ἐάν σκοπὸς τοῦ ἰδρύματος θὰ ἦτο νὰ δολοφονῇ τὰ παιδάκια ὁπότε προτιμώτερον θὰ ἦτο νὰ μὴ τὰ περισυλλέγουν ἀφίνοντας νὰ πεθάνουν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς, εἶναι τὸ μικρόν τοῦ χώρου τοῦ χρησιμοποιουμένου ὡς ὑπνωτήριον εἰς ἓνα, δύο, τρεῖς, τέσσαρες κοιτῶνας, ἐμετρήσαμεν τὸ λέγομεν καὶ ἀνατριχιάζομεν, τριάντα καὶ τριανταπέντε κρεβάτια. Ὁ νόμος τοῦ ἀδιαχωρήτου ἔχει ἐφαρμοσθῇ τελειώτατα εἰς τοὺς ἐν λόγῳ θαλάμους.

Ἐχομεν τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ ληφθῇ ὁποθενδήποτε μιά μέριμνα διὰ νὰ μὴ δολοφονοῦνται κατὰ τοιοῦτον τρόπον αἱ μικραὶ ὑπάρξεις τῶν ὁποίων ἡ κυριότερα τροφή εἶναι ὁ καθαρὸς ἀέρας.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἐπόμενο)

Δύο βραβεῖα σ' ἓνα χρόνο

Δέν εἶναι τυχαῖο.
Ἡ κορυφαία ποιότης τῶν προϊόντων MISKO ἦταν τὸ θεμέλιο πάνω στοῦ ὁποῖο ἐδράσθηκε ἡ σοβαρὴ ἐξαγωγικὴ τῆς προσπάθεια, πού ἰ καλύπτει 20 χώρες.

Μετὰ τὸν ΧΡΥΣΟ ΕΡΜΗ 1979 (Ὀκτώβριος), ἡ MISKO κέρδισε καὶ ΔΙΕΘΝΕΣ ΒΡΑΒΕΙΟ ΕΞΑΓΩΓΩΝ 1980 (Μάρτιος).

Τὸ ΔΙΕΘΝΕΣ ΒΡΑΒΕΙΟ ΕΞΑΓΩΓΩΝ 1980 εἶναι ἡ 50ῃ διάκρισις πού ἀπονέμεται μέχρι σήμερα στὴν

MISKO

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΑ ΜΑΚΑΡΟΝΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΑ ΜΑΚΑΡΟΝΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ

ΧΡΕΟΣ ΙΕΡΟΝ, Η ΕΥΓΝΩΜΩΝ ΜΝΗΜΗ ΕΝΑΣ ΜΕΓΑΛΟΣ ΙΕΡΑΡΧΗΣ – ΕΝΑΣ ΜΕΓΑΛΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΜΑΣ – ΕΝΑΣ ΜΕΓΑΛΟΣ ΕΛΛΗΝ

Είς τάς 25 Μαρτίου του 1958 σ’ ένα εξοχικό σπιτάκι του Χάλικα Μυτιλήνης άφηνε τήν τελευταίαν του πνοή ο Μητροπολίτης Ίάκωβος, ο από Δυρραχίου.

Συμπληρούνται από τότε 24 χρόνια και ή μνήμη όλων μας στρέφεται σήμερα μέ λατρεία και εύγνωμοσύνη σ’ αυτόν τόν άνθρωπον πού επί 22 όλόκληρα χρόνια εργάστηκε μέ ζήλο και δημιουργικά γιά τήν Ένωσί μας και έβαλε τά θεμέλια γιά τήν μελλοντική της πρόοδο και ανάπτυξη.

Είς τάς 21/12/1936 τόν έπεσκέφθηκε ο άειμνητος Γ. Άναστασιάδης και τόν παρακάλεσε έκ μέρους της Ένώσεως πού έκανε τότε τά πρώτα βήματα της νά αναλάβη τήν Προεδρία του Τμήματος γιά τήν έκδοσι του Α΄ τόμου τών Μικρασιατικών Χρονικών. Άνέλαβε εύχαρίστως τήν θείαν αυτήν και χάρις εις τάς προσπάθειάς του, τό θεωρούμενον ώς τότε άδύνατον, έπραγματοποιήθη και εξέδόθη ο μνημειώδης Α΄ τόμος τών Μικρ. Χρονικών.

Είς τάς 11/2/1938 εξελέγη παμψηφεί Πρόεδρος της Ένώσεως Σμυρναίων και έμεινε εις τήν θείαν αυτήν μέχρι του θανάτου του. Εις τάς 29/4/1965 ή Ένωσίς μας τιμώσα τήν μνήμην του όργάνωσε μεγάλην εκδήλωσιν και εξέδωσε και ειδικόν τιμητικόν τεύχος μέ τήν βιογραφίαν του μεγάλου Ίεράρχου και τούς έμπνευσμένους λόγους πού εξέφώνησαν τότε από τόν άειμνηστον Πρόεδρον Α. Μπενάκη, τόν άειμνηστον τότε σύμβουλον Γ. Άναστασιάδην και τόν Έπίτιμον Πρόεδρόν μας κ. Ν. Άρώνην. Από τό τεύχος αυτό τιμώντες και σήμερα τήν μνήμην του μεγάλου Ίεράρχου αναδημοσιεύομεν κατωτέρω, προς γνώνιν τών νεωτέρων και άνάμνησιν διά τούς παλαιότερους, στοιχεία από τήν ζωήν του, τόν πρόλογον του τεύχους και τόν λόγον πού εξέφώνησε ο Ά. Μπενάκης. Τούς άλλους δύο λίαν ένδιαφέροντας λόγους θά δημοσιεύσωμεν εις επόμενα τεύχη της εφημερίδος μας.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΛΟΓΟΝ ΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ

«Άλλά δέν άποτελεί ή έκδοσις του παρόντος τιμητικού τεύχους μίαν εκδήλωσιν μόνον εύγνωμοσύνης προς τήν μνήμην Έκείνου, ο όποιος βασικώς συνετέλεσεν εις τήν εδραίωσιν της Όργανώσεώς μας κατά τήν αρχικήν περίοδον αυτής· παρέχει επί πλέον και τά στοιχεία ενός εξαίρετως λαμπρού υποδείγματος Έλληνος Χριστιανού Πνευματικού Ήγέτου άξιου κατά πάντα μιμήσεως, δι΄ όσους φιλοδοξούν και εις τόν αποκλειστικώτερον εκκλησιαστικόν τομέα και εις πάσαν εύρυτέραν πνευματικήν και κοινωνικήν επιδιώξιν νά δημιουργήσουν ένα έργον θετικόν, ούσιαστικόν και διαρκές».

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

1878: Γεννήθηκε, στά Μοσχονήσια της Μικράς Άσίας, ο ΠΑΝΑΓΙΩ-ΤΗΣ ΓΚΙΓΚΙΛΙΑΣ, του ΝΙΚΟΛΑΟΥ και της ΑΜΥΡΙΣΗΣ, ο μέλλων Ίεράρχης. 1886: Όρφανός από πατέρα και μητέρα, μαθητής του Δημοτικού Σχολείου, χειροθετείται Κανονάρχης της Έκκλησίας της Άγίας Τριάδος. 1893: Πτυχιούχος του Έλληνικού Σχολείου Μοσχονησιών. 1894: Χειροτονείται Διάκονος, σέ ηλικία δεκαέξη χρόνων, μέ τό όνομα Ίάκωβος. 1895: Έγγράφεται φοιτητής της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης, μέ τό επώνυμο Νικολάου (πατρώνυμό του), από λάθος της Γραμματείας της Σχολής. 1903: Πτυχιούχος της Θεολογίας, μέ τό βαθμό «άριστα». 1903: Προχειρίζεται Μέγας Αρχιδιάκονος και Πρωτοσύγκελ-λος της Ίεράς Μητροπόλεως Σμύρνης. 1903: Διορίζεται καθηγητής τών Θρησκευτικών μαθημάτων, στά δύο Παρθεναγωγεία της Σμύρνης «Κεν-τρικόν» και «Όμήρειον». 1907: Διορίζεται Έξαρχος του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, στη Φιλαδέλφεια. 1908: Χειροτονεί-ται Τιτουλάριος Επίσκοπος Χριστουπόλεως και διορίζεται βοηθός Επί-σκοπος του Μητροπολίτου Σμύρνης Βασιλείου. 1909: Ό Βασιλεύς Γεώργιος Α΄ του άπονέμει τόν Χρυσούν Σταυρόν του Σωτήρος. 1910: Υποστηρίζεται, άπ΄ όλη τήν Σμύρνη, ή υποψηφιότητά Του στο Μητροπο-λιτικό Όρόνο Σμύρνης, μετά τό θάνατο του Μητροπολίτη Σμύρνης Βασιλείου. 1911: Έκλέγεται, από τήν Ίερά Σύνοδο του Οίκουμ. Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, Μητροπολίτης Δυρραχίου. 1916: Ό Βασιλεύς Κωνσταντίνος Α΄ του άπονέμει τόν Άνώτερο Ταξιάρχη του Σωτήρος. 1917: Έξορίζεται στην Άλβανία, μετά τήν καταδικη του από τό άυστριακό Στρατοδικείο Τριπόλων, «εις έπταετή ειρκτήν έν ύπερρορία, ως άνεργού άγωνιστοΰ της Τριπλής Συμμαχίας (Άντάντ) και προσωπικού φίλου του Βενιζέλου». 1918: Έξόριστος στην Κωνσταντινούπολη. Οι Τούρκοι, σύμμαχοι της Αυστρίας, τόν παρακολουθοΰν από κοντά. 1920: Άπόπειρα δολοφονίας του, από έθνικιστές άλβανούς, μεταξύ Βιγλίτσας και Κορυτσάς. 1920: Υπογράφεται χάρη στην έμπνευση και στις ευχαι-ρίες του, τό Έλληνοαλβανικό Σύμφωνο Καπεστίτης (άρ. Διεθν. Συνθήκη 27), πού άποτελεί, πάντα, έπίσημη αναγνώριση, από τήν Άλβανία, της ελληνικότητας της Βορείου Ήπειρου και της Κορυτσάς. Ό Βασιλεύς Άλέξανδρος του άπονέμει τόν Ταξιάρχη του Βασιλ.

Ο Μητροπολίτης Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ (1878-1958)

Τάγματος Γεωργίου Α΄. 1921: Δεύτερη άπόπειρα δολοφονίας του, από έθνικιστές άλβανούς, στόν εξώστη του Μητροπολιτικού Μεγάρου Κορυ-τσάς. 1921: Του άπονέμεται ο Πολεμικός Σταυρός Α΄ Τάξεως. 1922: Συνοδικός του Οικ. Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως. Κατατέλλει, μέ παρέμβασή του, τό κίνημα Γαλατά κατά Φαναρίου και σώζει, από δολοφονική άπόπειρα, τόν Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Μελέτιο Μεταξάκη. 1925: Έκλέγεται, από τήν Ί. Σύνοδο του Οικ. Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, Μητροπολίτης Μυτιλήνης. 1937: Ό Βασιλεύς Γεώργιος Β΄ του άπονέμει τό Μεγαλόσταυρο του Φοίνικος. 1958: Ήμέρα Τρίτη, στίς έξη τό βράδυ, ο Μητροπολίτης Μυτιλήνης Ίάκωβος, ο από Δυρραχίου, εξέδημησε προς Κύριον.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ Α. ΜΠΕΝΑΚΗ

«Χρέος τιμής και εύγνωμοσύνης έκπληροΐ σήμεραν ή «Ένωσις Σμυρναίων» εις μνήμην του επί είκοσι συνεχή χρόνια προέδρου της, άοιδίμου Μητροπολίτου Μυτιλήνης Ίακώβου. Ή εκδήλωσις της όφειλēs αυτής δέν είναι ή πρώτη. Ό εκδοθείς, άμέσως μετά τόν θάνατόν Του, 8ος τόμος τών «Μικρασιατικών Χρονικών» είναι άφιερωμένος εις Έκει-νον και ή σκέψις μιάς γενικωτέρα εκδήλώσεως ως ή σημερινή, διά νά δοθει εις τά μέλη της Ένώσεως ή εύκαιρία νά διαπρανώσουν τά αισθήματά των εύγνωμοσύνης προς τόν άειμνηστον προεδρόν μας, άπεφασίσθη από της πρώτης στιγμής. Τήν σκέψιν αυτήν πραγματοποιού-μεν σήμεραν εις τήν θερμήν ατμόσφαιραν της Στέγης μας, εις χώρον ιδικών μας, εις τήν πατρώαν γήν τρόπον τινά. Πόσην χαράν θά έδοκιμαζε και πόσην ικανοποίησιν εάν είχε προσφθάσει τήν Στέγην μας αυτήν ο ένθερμος εκείνος της Μικρασιατικής Ίδεας Ιεράρχης, τήν Στέγην αυτήν όπου τιμάται σήμεραν και όπου διάχυτος και ζωντανή είναι ή παρουσία Του. Ή μυστική αυτή παρουσία εξακολουθεί πάντοτε νά μάς έμψυχώνη και νά μάς ένθαρρύνη εις τό έργον μας, και ή στοργή και τό ένδιαφέρον Του διά τήν ένωσιν, από της πρώτης στιγμής της ιδρύσεώς της και καθ΄ όλον τό διάστημα της προεδρίας Του, αποτελούν παράδειγμα και ένίσχυσιν δι΄ εκείνους πού συνεχίζουν τήν δράσιν αυτής.

Όταν συνεστήθη ή «Ένωσις Σμυρναίων», ή αναλφάουσα τήν διοικη-σιν προσωρινή Έπιτροπή άνεζήτησε τό κατάλληλον πρόσωπον πού θά έτίθετο επί κεφαλής διά τήν πραγματοποίησιν τών σκοπών του νέου σωματείου μέ τας τόσας έλπίδας. Και έπεκράτησε ή σκέψις νά παρακληθΐ όπως έπωμισθΐ τήν ευθύνην ενός τόσοον σημαντικού έργου Ιεράρχης έκ τών έκ Μικρασίας καταγομένων, κατά τό αιωνόβιον διοικητι-κόν σύστημα τών έν Τουρκία ελληνικών κοινοτήτων, υπό τών κατ΄ έπαρχίας Μητροπολιτών του Οικουμενικού Όρόνου΄. Ό τότε Γεν. Γραμματέυς της Ένώσεως, έκ τών όμιλητών της σημερινής βραδυάς σεβαστός μας κ. Γεώργιος Άναστασιάδης, έπρότεινε τόν και συνοδικόν τήν εποχήν έκείνην Μητροπολίτην Μυτιλήνης Ίάκωβον. Πάντες ήπάσ-θησαν τήν πρότασιν αυτήν και ο Μητροπολίτης Ίάκωβος εξελέγετο Πρόεδρος της Ένώσεως, ύπόϋργησημ όπερ εξήσκησε μέχρι της τελευ-τής Του, από του 1938 παμψηφεί έπανεκλεγόμενος καθ΄ όλας τας γενικάς συνελεύσεις.

1. Μικρασιατικά Χρονικά, τ. Η΄, σ. 1.

Τό ότι υπάρχομεν σήμεραν, ως κύριον μικρασιατικών σωματείον και αξιόλογον πνευματικόν κέντρον διά τήν διάσωσιν τών παραδόσεων και της ιστορίας τών αλημονήτων πατριδών μας, εις Έκείνον τό όφειλομεν. Έκείνος έθεσε τας βάσεις, μέ τήν βοήθεια βεβαίως επιλέκτων μικρασια-τών, και άνεΰρε τά πρώτα χρήματα διά τήν έκδοσιν του επιστημονικού

περιοδικού μας συγγράμματος τών «Μικρασιατικών Χρονικών», και άι προσπάθειαι Του έσυνεχίσθηκαν άνελλιπώς μέ συμμετοχήν επί πλέον συχνά και έξ ιδίων Του, τήν «εϋλογία» Του, ως έλεγε. Και ή τελευταία αυτή «εϋλογία» έκ όρχ. 2.000 είχε φθάσει όλίγον πρό του θανάτου Του. Άς σημειωθοΰν ένδεικτικώς άι σημαντικώτεροι δωρεάι πού συνεκεντρώ-θησαν διά τήν έκδοσιν του Α΄ τόμου του περιοδικού μας κατά τό 1938, μερίμνη του προέδρου της Ένώσεως».

«Μία συνεχής προσφορά δραστηριότητος και άγάπης διά τό έργον της Ένώσεως επί είκοσι χρόνια, όχι μόνο δέν είναι εύκολος άλλ΄ αποβαίνει και δυσχερής, όταν ο εξασκών τό ύπόϋργησημ είναι φορτωμένος μέ πλήθος άλλων άνωτέρας και γενικωτέρας ευθύνης ύποχρεώσεις, μέ κλονισμένην επί πλέον τήν ύγείαν κατά τό τελευταίον διάστημα και μέ βάρος έτών όχι όλίγων. Δέν νομίζω νά συναντā κανείς συχνά μίαν τόσοον γόνιμον και μακράν θητείαν μέ άμείωντον τό ένδιαφέρον εκείνου πού τήν επωμίζεται διά τούς σκοπούς πού καλείται νά έξυπηρετήη, και ταυτο-χρόνως νά περιβάλλεται οΰτος μέ άπειρον σεβασμόν κα άγάπην από όλα άνεξαίρετως τά μέλη του σωματείου πού διοικεί. Διά τήν μακράν αυτήν θητείαν και τά καθήκοντά Του οΰδενός εφείδετο κόπου. Διήϋθνε τά της Ένώσεως μέ παραδειγματικήν έννημερότητα, παρών πάντοτε εις τας συνεδριάσεις του Δ. Συμβουλίου είτε εύρισκόμενος εις τας Άθήνας ως συνοδικός, είτε πάλιν, και όχι σπανίως, ως επισκέπτης διά τας τόσας ανάγκας της έπαρχίας Του.

Ποιός δέν τόν θυμάται εις τά πρώτα γραφεία μας εις τήν όδόν Λόντου, άργότερα εις τόν τελευταίον όροφον της Λαϊκής Τραπεζής και μετά τήν άμεσηϋθέρωσιν εις ένα ισόγειον δωμάτιον μιάς πολυκατοικίας εις τήν όδόν Άκαδημίας όπου είχαμεν έγκατασταθΐ, τέλος δέ εις τήν όδόν Γ΄ Σεπτεμβρίου. Και κατά τά δύσκολα χρόνια της Κατοχής όποτε έυρέθημεν φερέοικοι, εις τό φιλόξενον ιατρείον της κυρίας Χρυσούλας Έωκαεϊμίδου, ο σύζυγος της όποιος, ο άγαπητός μας ιατρός Μήτσος Έωκαεϊμίδης ήτο άντιπρόεδρος της Ένώσεως. Και μόνον κατά τά τελευταία χρόνια, όποτε είχε δεινά κλονισθΐ ή ύγεία Του, μάς έκαλούσε εις τό σπίτι Του της όδοϋ Μαυρομυχάλη.

Άλλά πέραν από τας συνήθεις αυτές συνεδριάσεις, έκαλούσε συχνά έπιτροπας επιλέκτων μικρασιατών, π.χ. τήν τών Δημάρχων τών προσφυγι-κών συνοικισμών, διά τήν έξυπηρετήσιν της Μικρασιατικής Ίδεας και άλλοτε πάλιν έπεσκέπτετο άνωτάτους κρατικούς λειτουργούς ή πλουσί-ους φίλους Του, διά νά επιτυγχάνη οικονομικάς ένισχύσεις διά τήν ευόδωσιν και τήν συνέχισιν του έργου τών «Μικρασιατικών Χρονικών». Εις φιλικόν κύκλον άνέφερε κάποτε ότι «όταν τόν βλέπουν οι εύποροι Σμυρνηοί στρίβουν από τόν άλλο όρόμο», διότι ήσαν βέβαιοι ότι κάτι θά τούς ζητούσε. Αυτό όμως δέν Τόν έμπόδιζε νά πραγματοποιή τόν σκοπόν Του μέ ευεργετικά πάντοτε αποτελέσματα. Ήταν βέβαιος διά τό έργον πού έπιτελούσε και πρό παντός έπίστευε εις τό έργον αυτό.

Όταν πάλιν έλειπε εις τήν Μυτιλήνην, παρά τας τόσας εκεί σοβαράς άσχολίας Του, συνεχώς έγραφε προς τήν Ένωσιν μακροσκελείς επιστο-λάς, ζητούσε πληροφορίας και έδιδε όδηγίας, πάντοτε ένήμερος του τί γινόταν.

Άλλά, όσον μέγα και άν είναι τό έργον του Μητροπολίτου Μυτιλήνης Ίακώβου και όσον σημαντική και άν υπήρξε ή προσφορά Του προς τήν Ένωσιν, ή συμβολή αυτή, πού ήμάς τούς Σμυρναίους συγκινεί όλως ιδιαίτερως, άποτελει ένα κεφάλαιον εις τήν όλην δράσιν του μεγάλου αυτού Ιεράρχου, κατά τά πενήντα χρόνια της άρχιερωσύνης Του, άφιερωμένα εις τήν ύπηρεσίαν της Έκκλησίας και του Έθνους. Ή μακρά και φωτεινή αυτή σταδιοδρομία, έκπληκτική μπορεί κανείς νά πΐ εις κοινωνικά κυρίως έπιτεύγματα, αρχίζει πριν άκόμη από τό 1908, ότε έχειροτονήθη έπίσκοπος Χριστουπόλεως, και κλείνει τήν 25ην Μαρτίου 1958 εις τό άγαπητό και φτωχικό Του «πυργάκι» εις τόν Χάλικα της Μυτιλήνης».

«Ένα πολύ φτωχικό περιβάλλον, δύο δωμάτια, τό επάνω πάτωμα ενός χωράτικου και ήμειρεπωμένου οχεδόν σπιτιού, όπου οδηγούσε μιά μικρή σπασμένη σκάλα, ένα είδος άνεμόσκαλας. Πενιχρά τά δωμάτια αυτά, είναι λίγο νά πō. Τό πρώτο χρησίμευε γιά γραφείον. Ένα στρωγυλά τραπέζακι κοντά στο παράθυρο, τό τηλέφωνο πλάι πάνω σ΄ ένα μικρό πρόχειρο καναπέ, λίγα βιβλία σέ μιά έταζέρα. Άνάλογο και τό παραπλεύρως πού άποτελούσε τόν κοιτώνα. Δραματική πράγματι ή κατάσταση διά τόν Μητροπολίτην μιάς τόσοον πλούσιας έπαρχίας. Ήμπορούσε ασφαλώς νά ζΐ εις ένα μέγαρο. Δέν τό επεζήτησε όμως ποτέ. Και ή φτωχική και άσκητική αυτή διαβίσις έπесφραγίσθη μετά τόν θάνατόν Του και μέ τήν έλλειψιν κάθε περιουσιακού στοιχείου. Έκει άπεχαιρέτοσ τόν πρόεδρό μας, ήρπασμένων και κουρασμένων από τήν ασθένειαν, ντυμένων μ΄ ένα τριμμένο μώβ άντερί, μέ λίγα μαλλιά πού στεφάνωναν τήν άκάλυπτον κεφαλήν Του. Τά γαλανά Του μάτια, ζωηρά όπως τά είχα άντικρύσει από τήν πρώτην στιγμήν, χαμογελοΰσαν πατρικά. Άκμαίος τήν σκέψιν, μέ τήν γοητεύουσαν πάντα φωνήν και μέ τήν γαληνεμένην ψυχήν του άνθρώπου πού είχε έπιτελέσει τό καθήκον Του εις τήν ζωήν. Άπλούς αλλά μεγάλως έζησε και άπέθανε ο τιμώμενος εύλαβώς σήμεραν παρά της Ένώσεώς μας, επί είκοσι συνεχή χρόνια πρόεδρος αυτής Μητροπλιτης Μυτιλήνης Ίάκωβος.

Άς είναι αιώνια ή μνήμη Του!»

΄Από τή Θεσ/νίκη

ΑΞΕΧΑΣΤΗ: ΑΓΑΠΗΜΕΝΗ ΙΩΝΙΑ

Ίωνία, τώρα πού έχεις περάσει στο χώρο της νοσταλγικής μνήμης, τώρα πού μετουσιώθηκες σε άθάνατο σύμβολο, τώρα πού ή ψυχή σου ξαναζεί στα ιστορικά και λογοτεχνικά έργα τών Μικρασιατών, έρχόμαστε στα έξήντα χρόνια του τραγικού χαμού σου, νά προσφέρουμε εύλαβικά, στην άσβυστη μνήμη σου, τά «πούλουδα» της αγίατρευτης νοσταλγίας μας.

Έξήντα όλόκληρα χρόνια συμπληρώθηκαν πού ο Μικρασιατικός Έλληνισμός γονάτισε στην τραγική μοίρα. Μνημόσυνο χρέους και τιμής οι γραμμές αυτές γι΄ αυτούς πού έπесαν άθαφτοι στα άγια χώματα της Έωνίας.

– Σάν όνειρο έρχονται στο νοΰ μερικές στιγμές χαράς και άναμνήσεων, προτού ν΄ άνοιξη άκόμα ή πένινη αΰλαia του μαρτυρίου.

– Ήταν πρώτη Αύγουστου του 1922. Οι άνδισμένοι και καταπράσινες γύρω εκτάσεις του Παγαράσι (Παλ. Φωκών) σκορπούσαν τό άρωμα και τήν όμορφία τους. Πρωτομηνιά λοιπόν και ο παπās της ένορίας του ΄Αη Γιάννη του Βαφτιστή, χτυπούσε τήν πρώτη πόρτα και άρχισε τόν άγίασμό. Σέ λίγες ώρες ο Παπαβασιλης είχε γυρίσει όλους τούς «κουλάδες», δηλ. τά άγροτικά διόροφα σπίτια. Εϋχήθηκε καλό μήνα και ξαναγύρισε στην εκκλησιά.

Αυτές τίς μέρες ήταν στο Παγαράσι και ο άείμνητος Έθνομάρτυρας Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος, πού ήρθε γιά νά δη τήν έπισκευή της εκκλησιάς του ΄Αη Γιάννη.

– Είχε πυρποληθεί τό 1914 από τούς τούρκους όταν έγινε ο πρώτος διαγωγός στα παράλια της Μικρασίας. Ένα ιστορικό έγγραφο της Μητροπόλεως Σμύρνης αναφέρει: «Ό ναός οΰτος ΄Ιωάννου του Βαπτιστού πυρποληθείς υπό τών βαρβάρων κατά τούς διαγυμούς του 1914, άνεκαινίσθη φροντίδι και δαπάναις του Μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσοστόμου, τών έπιτρόπων, ως και πάντων τών εύσεβών χριστιανών. Έτος 1922».

Ό Μητροπολίτης και ή συνοδεία του φιλοξενήθηκαν τό βράδυ στο έξοχικό μας σπίτι. Κάτω από τήν δσημένα όμορφιά της σελήνης και τή μεγάλη κληματαριά μέ τά σουλτανιά σταφύλια, στήθηκε τό τραπέζι. Άφθονα τά αγαθά και εύλογημένη ή ώρα, συγκλονιστική δέ ή στιγμή όταν ο Μητροπολίτης έψαλλε μέ τούς δέκα παπάδες πού τόν συνόδευσαν. Ριγη συγκινήσεως και ψυχικής ανάτασης έννοιωσαν όλοι, όταν έψελναν τούς βυζαντινούς ύμνους γιά τή Θεοτόκο.

Τό πρόσωπο του Μητροπολίτη έλαμπε παράξενα και ή φωνή του μελωδική, γλυστρούσε άνάμεσα στην άσημένα νύχτα και στίς άπέναντι βουνοκορφές.

Τό πρωΐ άφού μάς εύλόγησε όλους, έφυγε γιά τή Σμύρνη. Καθώς έφευγε, τό άπαλό μελτέμι άνέμιζε τά τιμημένα ράσα του. Βιαζόταν νά φτάση νωρίς στην πόλι του μαρτυρίου, γιατί όπως έλεγε, πολλές φροντίδες τόν περιέμεναν.

Λίγες μέρες άργότερα ο έξοχος αυτός ποιμενάρχης έδινε τό παράδειγμα της μεγάλης θυσίας γιά τό λαό του.

Θεόδ. Βουτσικάκης

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ – ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

(Συνέχεια από τήν 1η Σελίδα)

κών και τών τέκνων των. Απεφάσισαν τό τρίτον και έλαβον τά όπλα».

3. Από τά «Προλεγόμενα» της Νομικής Διατάξεως της Ανατολι-κής Χέρσου Ελλάδος. Σάλωνα 1821.

«Ή Έλλάς έλαβε τά όπλα διά νά αγοράση μέ τή τιμήν του αίματός της τήν πολυτιμον άνεξαρτησίαν της. Ό δικαιότερος πόλεμος είναι άναντιρρήτως αυτός».

4. Νόμος της Επιδούρου της 1ης Ιανουαρίου 1822 και α΄ της Άνεξαρτησίας.

«Τό Έλληνικόν Έθνος, τό υπό τήν φρικώδη όθωμανικήν δυναστείαν μή δυνάμενον νά φέρη τόν βαρύτατον και άπαραδει-γματίστον ζυγόν της τυραννίας και άπορείσας αυτόν μέ μεγάλας θυσίας κηρύττει σήμεραν διά τών νομίμων παραστατών του, εις Έθνικην συνηγμένων Συνέλευσιν, ένόπιον Θεοϋ και ανθρώπων, τήν πολιτικήν αυτού ύπαρξιν και άνεξάρτησιν».

Τό κείμενο της φωτογραφίας λέει: «Ή Εικών αυτή θεατά, ως όρας, ευαγγελιζομένης ύπ΄ άγγέλου τύπον φέρει ή έν Νήσφ Τήνω, άνέθορς δι΄ έκ γής μετά πολλ΄ έτη δι΄ αποκαλήψεως τω 1823 Ιανουαρίου 30. Ό δέ υπό τας σάς όψεις άγλαός Ναός άνηγέρθη μέν προσταγή της Θεοτόκου, καλοπζόμενος δέ διατελει υπό τών κατά καιρούς Έπιτρόπων τή διηνεκές συνδρομή των πανταχόθεν χριστιανών».

Άρχιτέκτων δέ Ευστράτιος ο Σμυρνεός.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ 1982

Στις 23 Ιανουαρίου γιορτάστηκε με μεγαλοπρέπεια, έγκαρδιότητα και με Σμυρναϊκό κέφι το κόψιμο της πατροπαράδοτης Βασιλόπιτας στο ξενοδοχείο «Μεγάλη Βρετανία». Η μεγάλη αίθουσα κατάμεστη μέχρι σημείου που αναγκαστήκαμε ν' άρνηθοῦμε σέ πολλούς έκλεκτους φίλους νά προσέλθουν, και στους οποίους άλλη μιά φορά έκφραζουμε τή λύπη μας και τούς ζητούμε νά μᾶς συγχωρέσουν.

Όπως και τὰ προηγούμενα χρόνια ἡ "Ενωσή μας, συνεχίζοντας τήν παράδοση τῆς ἀπονομῆς τιμῆς στά διακριθέντα τέκνα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τίμησε καί φέτος 21 προσωπικότητες τοῦ Κοινοβουλίου, Ἀεροπαγίτες, Πανεπιστημιακοῦς Καθηγητές, Πνευματικούς Ἄνδρες καί βεβαίως ἡ παράδοση αὐτή θά συνεχιστεῖ τὰ ἐπόμενα χρόνια.

Τό πρόγραμμα ἀνήγγειλε ὁ Γεν. Γραμματέας κ. Τάκης Βεζυργιάννης καί ὁ Πρόεδρος μας κ. Κίμων Παυλίδης ἐκφώνησε τόν πρωτοχρονιάτικο λόγο.

Ἀκολούθησε ἡ ἀπονομή τῶν τιμητικῶν διπλωμάτων στά τιμώμενα τέκνα τῆς Μικρασίας καί ὁ Ὑπουργός κ. Εὐάγγελος Κουλουμπῆς, συγκινημένος ἀπό τήν ὅλη ἀτμόσφαιρα τῆς τελετῆς, ἔλαβε τό λόγο εὐχαριστώντας τήν "Ενωσὴ Σμυρναίων γιά τήν τιμή πού τοῦ ἔκανε. Ἡ θερμή Σμυρναϊκή ἀτμόσφαιρα τοῦ θύμισε τούς γονιούς του καί τὰ παιδικά τοῦ χρόνια.

Καταλλήλως εὐχαρίστησε ἐπίσης καί ὁ Ἀκαδημαϊκός καί καθηγητῆς κος Σόλων Κυδωνιάτης, ἀναφερόμενος καί ἐκεῖνος στήν προσφιλή πατρίδα ὧν μας τήν Μικρά Ἀσία.

Ἀκολούθησε τό κόψιμο τῆς πίττας ἀπό τόν ὑπουργό κο Εὐάγγελο Κουλουμπῆ, τόν πρόεδρο τῆς Ἐνώσεως Σμυρναίων, κ. Κίμων Παυλίδη, τόν ἀντιπρόεδρο μας Στρατηγό Μ. Καλλιγέρη. Μοιράστηκαν σ' ὅλους τούς παρευρισκομένους τὰ πατροπαράδοτα ἀετουδάκια.

Τυχeroί τῶν νομισμάτων τῆς Βασιλειόπιττας ἦταν ὁ Σύμβουλος τῆς Ἐνώσεως κ. Ι. Σεργάκης, ὁ τιμώμενος ἀεροπαγίτης κ. Γ. Ἰσαακίδης, οἱ κυρίες Ἄννα Δημητριάδου καί Κωτούλα οἱ κ.κ. Ζάννος, Δημ. Κλειδάς, Σαραντιδῆς.

Τούς προσκεκλημένους ψυχαγωγῆσε ἡ μουσική τοῦ Κου Μουραμπά καί ἰδιαίτερα τὰ τραγούδια πού μᾶς τραγούδησε τό ἐκλεκτό μέλος μας, ὁ καλλιφωνος Ἐλευθέριος Σκορδῖλης πού συνεπήρε τήν ὁμήγυρη μέ τήν «Ἀνάμνηση τῆς Σμύρνης».

Γιά τήν ἀφογή ὀργάνωση ὅλης τῆς τελετῆς τό Δ.Σ. τῆς Ἐνώσεως ὁμόφωνα εὐχαρίστησε τόν ἐπικεφαλῆ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκδηλώσεων κ. Μιχαήλ Καλλιγέρη.

Η ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΜΑΣ κ. Τάκη Βεζυργιάννη

Κύριε Ὑπουργέ, Κύριοι Ἀεροπαγίτες, Κύριοι Πανεπιστημιακοὶ Καθηγητές, Κύριοι Ἐκπρόσωποι τῶν Μικρασιατικῶν Σωματείων, Ἀγαπητοὶ Συμπατριῶτες καί Φίλοι,

Τό Διοικητικό Συμβούλιο τῆς Ἐνώσεως Σμυρναίων σᾶς καλοσωρίζει καί φέτος στή φιλόξενη αἴθουσα τῆς Μεγάλης Βρετανίας γιά νά συνεορτάσουμε τό πατροπαράδοτο ἔθιμο τῆς κοπῆς τῆς Σμυρναϊκῆς Βασιλειόπιττας. Πέρασε ἕνας χρόνος ἀκόμη καί ἦρθε ἕνας νέος ἀρκετά σημαντικός γιά μᾶς τούς Μικρασιάτες, ἕνα χρόνος πού πρέπει νά τόν ζήσουμε ὅλοι, παλαιότεροι καί νεώτεροι δευτερόλεπτο πρὸς δευτερόλεπτο ἔντονα καί πού θά γιγαντῶσει τίς ἐλπίδες μας γιά τίς Σκλαβωμένες Πατρίδες. Γιατί αὐτὸν τό χρόνο συμπληρώνονται 60 χρόνια ἀπὸ τό μαῦρο 1922. Ἡ "Ενωσὴ ὑλοποιώντας παλαιότερη ἀπόφαση τοῦ Δ. Συμβουλίου θά τίμησει καί ἀπόψε διαπρεπεῖς ἐκπροσώπους τοῦ Κοινοβουλίου, τῶν Δικαστικῶν Ἀρχῶν καί τοῦ πνεύματος, Μικρασιατικῆς Καταγωγῆς.

Ἀγαπητοὶ Φίλοι, τό Δ. Συμβούλιο σᾶς εὐχαριστεῖ θερμά γιατί κάτω ἀπὸ ὁποιοδήποτε καιρικὲς συνθήκες καί παραμερίζοντας προσωπικά σας προβλήματα προσέρχεσθε κάθε χρόνο στήν ὥρα αὐτή ἐκδήλωση καί σᾶς εὐχετῇ τόν καινούργιο χρόνο 1982 χαρούμενο, εὐτυχισμένο καί εἰρηνικό.

Σᾶς εὐχαριστῶ

Ὁ Ὑπουργός κ. Ε. Κουλουμπῆς καί ἡ σύζυγός του εἰσέρχονται στήν αἴθουσα τῆς Μ. Βρετανίας. Τούς συνοδεύει ὁ Πρόεδρος μας κ. Κ. Παυλίδης.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΜΑΣ

Ἡ "Ενωσις Σμυρναίων, πιστή εἰς τὰς παραδόσεις τῆς Ἑλληνικῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὠργάνωσε καί ἐφέτος τήν καθιερωμένην ἐκδήλωσιν τῆς κοπῆς τῆς Βασιλειόπιττας. Εἶναι ἕνα ἔθιμον πατροπαράδοτον τῶν ἀληθμονήτων Πατρίδων μας, πρὸς τὰς ὁποίας στρέφεται ἡ σκέψις μας αὐτὴν τήν στιγμὴν.

Μέ τήν εὐκαιρίαν αὐτήν, ὅπως καί πέρυσι, ἡ "Ενωσις μας, θά τιμῇσιν μικρασιατικῆς καταγωγῆς διαπρέψαντας εἰς τήν Δικαιοσύνην καί τήν Ἐπιστήμην, μέ τήν προοπτικὴν ὅπως εἰς προσεχῇ ἐκδήλωσιν τιμηθοῦν καί ἄλλα διακεκριμένα τέκνα τῶν Μικρασιατικῶν Πατρίδων. Πρὸς τούς τιμωμένους θά ἐπιδοθῇ τιμητικὸν διπλῶμα.

Οἱ τιμώμενοι εἶναι οἱ ἑξῆς:
Ὁ κ. Εὐάγγελος Κουλουμπῆς, Ὑπουργός.
Ὁ κ. Νικόλαος Εὐστρατιάδης, Ἀεροπαγίτης.
Ὁ κ. Γεώργιος Ἰσαακίδης, Ἀεροπαγίτης.
Ὁ κ. Βασίλειος Φίλων, Καθηγητῆς τοῦ Πολυτεχνείου Ἀθηνῶν.
Ὁ κ. Θεόδωρος Κουγιουμτζέλης, Καθηγητῆς τοῦ Πολυτεχνείου Ἀθηνῶν.
Ὁ κ. Ἰωάννης Παππάς, Καθηγητῆς τοῦ Πολυτεχνείου Ἀθηνῶν.
Ὁ κ. Ἐλευθέριος Παπαδανιῆλ, Καθηγητῆς τοῦ Πολυτεχνείου Ἀθηνῶν.

Ὁ κ. Σόλων Κυδωνιάτης, Καθηγητῆς τοῦ Πολυτεχνείου Ἀθηνῶν καί Ἀκαδημαϊκός.
Ὁ κ. Χαραλ. Ἐφραιμίδης, Καθηγητῆς τοῦ Πολυτεχνείου Ἀθηνῶν.
Ὁ κ. Γεώργιος Παντελίδης, Καθηγητῆς τοῦ Πολυτεχνείου Ἀθηνῶν.
Ὁ κ. Μάριος Μειμάρογλου, Καθηγητῆς τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καί Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν.
Ὁ κ. Ἰωάννης Χρυσοκέρης, Καθηγητῆς τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καί Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν.
Ὁ κ. Κωνσταντῖνος Ταρλατζῆς, Καθηγητῆς τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς.

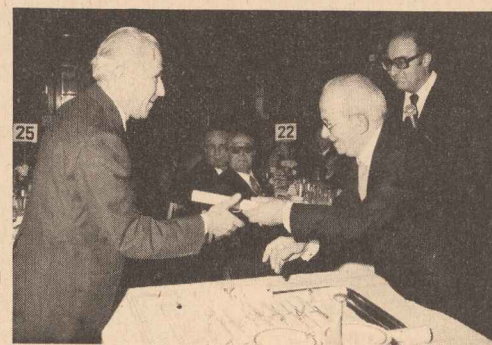
Ὁ κ. Σοφρόνιος Παπουτσόγλου, Καθηγητῆς τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς.
Ὁ κ. Γεώργιος Τενεκίδης, Καθηγητῆς τῆς Παντείου Ἀνωτάτης Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν.
Ὁ κ. Σταύρος Βουτυράς, Καθηγητῆς τῆς Παντείου Ἀνωτάτης Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν.
Ὁ κ. Στυλιανός Σαραντιδῆς, Καθηγητῆς τῆς Ἀνωτάτης Βιομηχανικῆς Σχολῆς Πειραιῶς.
Ὁ κ. Λάζαρος Χουμανίδης, Καθηγητῆς τῆς Ἀνωτάτης Βιομηχανικῆς Σχολῆς Πειραιῶς.

Ὁ κ. Ἀναστάσιος Ζοῦμπος, Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν.
Ὁ κ. Χρυσόστομος Θεοδορίδης, Ἱατρός.
Ὁ κ. Νικόλαος Γαλιούρης, Ἀρχαιολόγος.
Μεταξὺ μας εὐρίσκεται ἀπόψε ὁ ἀγαπητὸς φίλος καί μέλος τῆς Ἐνώσεώς μας κ. Γεώργιος Κατραμόπουλος, ὁ ὁποῖος, ὅπως κάθε χρόνο, μᾶς προσέφερε καί ἐφέτος 12 ἀσημένια μενταγιὸν διὰ τούς τυχεροὺς τῆς Βασιλειόπιττας.

Εἰς τὰ ἀετουδάκια, καί τήν πίττα, τὰ ὁποῖα θά μοιρασθοῦν εἰς τούς συνδαιτημένους μας, ἔχουν τεθεῖ 12 νομίσματα, τὰ ὁποῖα οἱ τυχεροὶ θά προσκομίσουν εἰς τὸν Ἀντιπρόεδρον τῆς Ἐνώσεως κ. Μιχαήλ Καλλιγέρην καί θά τὰ ἀνταλλάξουν μέ τὰ ἀντίστοιχα μενταγιὸν.

Εὐχαριστοῦμε θερμῶς τὸν κ. Κατραμόπουλο διὰ τήν εὐγενῆ προσφορὰν του καί τοῦ εὐχόμεθα καί τοῦ χρόνου νά εἶναι καλὰ καί νά τήν ἐπαναλάβῃ.

Περαίωνων παρακαλῶ, ἀγαπητοὶ φίλοι, νά δεχθῆτε τὰς εὐχὰς μου διὰ τό Νέον Ἔτος καί τὰς εὐχαριστίας μας, διότι ἐτιμήσατε διὰ τῆς παρουσίας σας τήν ἐκδήλωσιν μας αὐτήν.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως Σμυρναίων δίδει τὰ τιμητικά διπλώματα στοὺς Διακριθέντες Μικρασιάτες.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως Σμυρναίων κόβει τήν Βασιλειόπιττα. Ὁ Γεν. Γραμματέας κ. Τ. Βεζυργιάννης ἀναγγέλει τὰ ὀνόματα.

Ὁ Ὑπουργός κος Ε. Κουλουμπῆς συνεχίζει τήν κοπή τῆς Πίττας. Τὰ ὀνόματα ἀναγγέλει ὁ Ἀντιπρόεδρος Στρατηγός κ. Μ. Καλλιγέρης.

Κατωτέρω δημοσιεύουμε τήν εὐχαριστήριον ἐπιστολή τοῦ Ὑπουργοῦ κο Εὐαγγέλου Κουλουμπῆ.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΝΕΥ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ
Ἀθήνα 27.1.1982

Κε Πρόεδρε

Σέ σᾶς προσωπικά καί στά μέλη τοῦ Δ.Σ. τῆς Ἐνώσεως Σμυρναίων ἐπιθυμῶ νά ἐκφράσω τίς πιό θερμές μου εὐχαριστίες γιά τή τιμητικὴ διάκριση τῆς 23.1.82

Με ἐκτίμησιν
ΕΥΑΓΓ. Α. ΚΟΥΛΟΥΜΠΗΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΕΠΙΤΙΜΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΜΑΣ κ. ΝΙΚ. ΑΡΩΝΗ

Ἀθήνα 23 Ἰαν. 1982

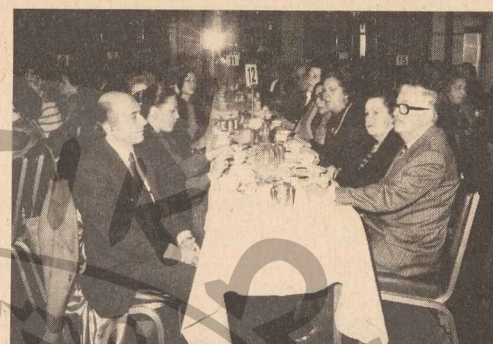
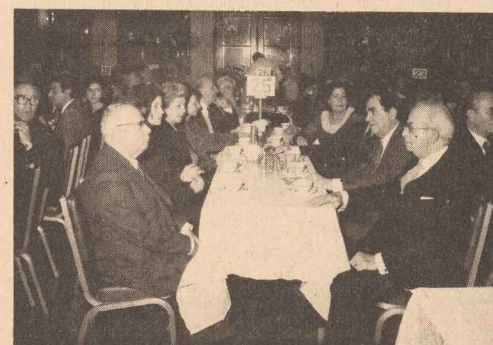
Ἀγαπητῇ μου κύριε Πρόεδρε,
Θλίβομαι εἰλικρινά πού δέν ἐστάθηκε δυνατόν νά βρισκομαί μαζί σας, σπὴ γιορτινὴ συγκέντρωση τῆς ἐφετινῆς Βασιλόπιττας.
Ὡστόσο, μπορῶ νά εὐχηθῶ, μέ τούτῃ τῇ γραφῇ, γιά τήν προκοπή τῆς Ἐνωσῆς μας στοὺς πνευματικούς καί λοιποὺς στόχους τῆς, σὺν ἐκδοτικῷ ἔργῳ τῆς, ξεχωριστὰ καί τήν οἰκονομικὴν ἐνδυνάμωσίν τῆς, ὅσο καί γιά τήν διάκρισίν τῆς μέ ἡγετικὴ συμβολή στίς ἐκδηλώσεις μνήμης πού χρεωστοῦμε στά ἐξηντάχρονα τοῦ ξεριζωμοῦ καί τῆς προσφυγιάς, μακάρι καί μέ ἐκδρομικὸ προσκύνημα στίς ἀκριβές πατρίδες μας, σέ πλαίσιο ἀμοιβαίας προσφοράς στήν ἀναθέρμανσιν τῶν καλῶν σχέσεων ἀνάμεσα σὸν Ἑλληνικὸ καί τὸν Τούρκικο λαό.

Ἐντελῶς ἰδιαίτερα σᾶς παραπαλῶ νά καλοδεχτήτε καί νά ἐκφράσετε σὺν Διοικητικῷ Συμβούλιῳ, σὺν μέλῃ καί τοὺς φίλους τῆς Ἐνωσῆς μας, τίς ἐγκάρδιες προσωπικὲς εὐχές μου γιά τήν εὐδαιμονία τοῦ νέου χρόνου.

Καί... μὴ ξεχάστε νά μοῦ κρατήσετε τό κομμάτι μου! Εἶναι τό γούρι τῆς χρονιάς!

Σᾶς εὐχαριστῶ, ἀγαπητοὶ μου, γιά τήν τιμητικὴ πρόσκληση καί πολὺ φιλικὰ σᾶς χαιρετῶ,

δικός σας
Νικόλαος Ἀρώνης

Συντροφίς Μικρασιατῶν καί φίλων στήν Πρωτοχρονιάτικὴ Ἐορτή.

Ὁ κ. Ἐλευθέριος Σκορδῖλης τραγουδᾷ τήν «Ἀνάμνηση τῆς Σμύρνης».

ΚΙΝΗΣΗ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ

Τὴν 1η Φεβρουαρίου καὶ ὥρα 6μμ. στὴν ἰδιόκτητὴ Στέγη τῆς «ΕΝΩΣΕΩΣ ΚΑΤΩ ΠΑΝΑΓΙΑΣ» ἔγινε τὸ κόμῃμο τῆς Βασιλόπιττας, μὲ μεγάλη συμμετοχὴ κόσμου. Τὴν Ἔνωσὴ Σμυρναίων, ἐξεπροσώπησαν οἱ Σύμβουλοί μας κ.κ. Δήμος Ζαφειριάδης καὶ Στέφανος Καραγιάννης, ὁ ὁποῖος καὶ ἀπηύθυνε σχετικὸ χαιρετισμὸ ἐκ μέρους τῆς Ἐνώσεώς μας.

Ἦγστερ ἀπὸ τῆ χαιρετιστήρια προσφώνηση τοῦ Προέδρου τῆς «Ἐνώσεως Κάτω Παναγιάς», δικηγόρου κ. Στράτου Παραδιᾷ καὶ τὰ χαιρετιστήρια μηνύματα τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Πολιτιστικοῦ Συλλόγου Νέων τῆς Κάτω Παναγιάς Ἡλείας, ὁ λόγος δόθηκε στὸν τ. Ἀντιπρόεδρο τῆς «Ἐνώσεως Κάτω Παναγιᾶς» καὶ ἐκλεκτὸ Μέλος τῆς Ἐνώσεώς μας, ἐκπαιδευτικὸ κ. Δημ. Ν. Κλειδᾷ, ὁ ὁποῖος, σὲ μιά λυρική ἀναδρομῇ, μᾶς μετέφερε στὰ παλιὰ καὶ μᾶς ἐξενάγησε στὴν ἄλλοτε «ὁμορφὴ καὶ καλλιπάρθενη» Κάτω Παναγιά.

Τὴν ὁμιλία του ἐκλείσε μὲ τὸ ποιήμα του «ΜΝΗΜΗ ΚΑΤΩ ΠΑΝΑΓΙΑΣ», ποὺ θά δημοσιεύσουμε στὸ ἐπόμενο φύλλο.

Ἀπόσπασμα τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. Δ. Κλειδᾷ παραθέτομε παρακάτω.

Συγχαίρομε τὸ Δ.Σ. τῆς «Ἐνώσεως Κάτω Παναγιάς» καὶ τοὺς ὁμιλητές, γιὰ τὴν ὅλη ὀργάνωση τῆς τελετῆς, ποὺ ἔκλεισε μέσα σὲ μὴν ἀτμόσφαιρα χαρᾶς καὶ κειφοῦ μὲ τραγούδια καὶ χορούς τῆς Κάτω Παναγιάς.

μονολεῖτουργο ἐκείνῃ τὴν ἡμέρα, μὲ συμμετοχὴ ὄλων τῶν παπάδων τοῦ χωριοῦ· οἱ ἄλλες ἐκκλησιεὶς δὲν λειτουργοῦσαν. Ἡ μεγαλοπρέπεια καὶ ἡ λαμπρότητα ἐκείνης τῆς λειτουργίας ἦταν κάτι τὸ θεσπέσιο. Οἱ κολόνες, οἱ πολυέλαιοι καὶ τ’ ἀσημένα καντήλια στολισμένα μὲ κυανόλευκες κορδέλες, ἀστράφτουν ἀπὸ φῶς.

Ὁ Δεσπότης καὶ οἱ παπάδες λάμπουν μέσα στὰ χρυσοποικίлта ἄμφιά τους. Οἱ καλλικέλαδοι ψαλτάδες ψάλλουν μὲ μελωδικὴ φωνὴ τὸ Μεγαλυνάριο τοῦ Ἁγίου Βασιλείου: «Τὸν οὐρανοφάντορα τοῦ Χριστοῦ...».

Ἐλάτε τώρα στὸ γραφικὸ λιμανάκι μὲ τὰ λικνιζόμενα καϊκία, τὰ λατίνια, τὰ τσερνίκια, τίς μπρατσέρες, τίς ψαρόβαρκες καὶ τίς φελούκες, πλάι στὸν Ἕ Αἱ Νικόλα τοῦ Κάτω Μαχαλᾷ, τοῦ Γαλιομαχαλᾷ. Καὶ πιὸ πέρα, ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό, πάνω στὴν ἀκρογιαλιά, ἴδιοι στρατιώτες σὲ παράταξη, στριφογυρίζουν μὲ τρελὴ βιασύντα τὰ φτερά τους οἱ τρεῖς ἀνεμόμυλοι τοῦ χωριοῦ, νὰ προφτάσουν τ’ ἀλέσματα γιὰ τὸ γλυκὸ σταρνέιο ψωμί, τὸ ᾠφτάζιμο, τίς πίττες καὶ τὰ κολίκια...

Μὰ ἄς προσεγιωθῶ ἀπ’ αὐτὴ τὴν ἀναπόληση. Ἡ νοερὴ ξενάγησή μου δὲν φιλοδοξεῖ νὰ σᾶς παρουσιάσει ἕναν -ὀλοκληρωμένο πῖνακα τοῦ χωριοῦ. Μιά μικρογραφία μονάχα θά ᾠθελα νὰ σᾶς δώσω, μιά μικρὴ γεύση καὶ νὰ σᾶς ἐκδηλώσω μὲ τὸ χαιρετισμὸ καὶ τὴ χαρὰ μου ποὺ βρεθήκαμε καὶ πάλι μαζὶ, ἐδῶ στῇ στέγῃ μας, τὴν κιβωτὸ αὐτῇ ποὺ διασώζει καὶ συντελεῖ μὲ τὰ ἱερὰ θυμητάρια στῇ συντήρηση τῆς διαιωνίας μνήμης τῆς Πατρίδας μας καὶ ὅπου τὰ παιδιά μας θά βρίσκουν τίς προαιώνιες ρίζες τους.

Καὶ μοῦ παρέχεται καὶ πάλι ἡ εὐκαιρία νὰ ξανακάνω τὴν ἐκκλησή μου: Πλουτίζετε τὴν μουσειακὴ μας συλλογὴ, ὅσο γίνεται περισσότερο καὶ μὲ ἄλλα εἶδη τοῦ λαικοῦ μας πολιτισμοῦ· συσπειρωθεῖτε γύρω στὴν Ἐνωσή μας καὶ κρατεῖστε ἀδιάρρηκτη τὴν ἐ ν ὀ τ ῆ τ ᾶ τ ῆς· ἄς γίνει ὁ καθένας μας ἱεραπόστολος αὐτῆς τῆς ιδέας, σὲ μιά σταυροφορία, νὰ μὴ μείνει κανένας συμπατριώτης μας ἔξω ἀπὸ τὴν «Ε Ν Ω Σ Η». Προπάντων νὰ ᾠρθουν κοντὰ μας οἱ νέοι. Αὐτοὶ θά πάρουν ἀπ’ τὰ χέρια μας τὴ δάδα, νὰ τὴν μεταλαμπαδεύσουν μὲ τὴ σειρά τους στοὺς ἐπιγόνους, γιὰ νὰ διατηρηθεῖ ἐτσι στὴν προγονικὴ ἐστία ἡ ἱερὴ φλόγα τῆς Πατρίδας. Μὴν τὴν ἀφήσομε, ἀπὸ ἀδιαφορία ἢ ἀμέλεια, νὰ σβῇσει. Ἄν συμβεῖ κάτι τέτοιο, ἡ Κάτω Παναγιᾷ θά πεθάνει μαζὶ μὲ τοὺς τελευταίους ἰδαλογούς τῆς. Τότε, οἱ ὕστερ’ ἀπὸ ᾠ μᾶς θά πέσουν στὸ χωνευτήρι τῆς κοινῆς ζωῆς, ξεκομμένοι ἀπὸ τίς προγονικές ρίζες, χωρὶς ἱστορία, παρελθόν καὶ παράδοση, μὲ ἀβέβαιο μέλλον, ἔρμαιο τῶν περιστάσεων καὶ τῶν φροντιδῶν τῆς ζωῆς. Μὴν ἀφήσετε τὴν Κάτω Παναγιά νὰ χαθεῖ μέσα στὸν κυκεώνα τῆς σύγχρονης σκληρῆς ἐποχῆς. Σῶστε τὴν ἀπὸ τὸν ἀφανισμό. Ἄν ἀγνοήσομε αὐτὸ τὸ χρέος, ἴσως αὔριο τὰ παιδιά μας τὰ ἴδια μᾶς σύρουν στὸ ἐδῶλιο τοῦ κατηγορουμένου, γιὰ παράλειψη καθήκοντος. Χαϊρετζὺ μ’ ἐνθουδιασμὸ τὴν ιδέα τῆς μελετώμενης ἐκδρομῆς - προσκυνήματος στὰ ἱερὰ χώματα τῆς Πατρίδας. Ἡ πραγματοποίησή της θά εἶναι γιὰ μᾶς τοὺς παλαιότερους μιά ὀυστατὴ δικαίωση τῆς ζωῆς μας, ἀλλὰ καὶ γιὰ τοὺς νεώτερους βᾶφτισμα πίστεως καὶ ἀνανέωση τῆς ἀγάπης τους στὴν Κάτω Παναγιᾷ, ἕνας σημαντικὸς μεταβολισμὸς τῆς ζωῆς τους...ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ!

ΣΜΥΡΝΕΪ·ΚΑ ΣΤΟ ΒΥΡΩΝΑ

Τὸ βράδι στὶς 30 Ἰανουαρίου, τὸ πνευματικὸ κέντρο τοῦ Δήμου Βύρωνα σὲ συνεργασία μὲ τὸν Τζὼν Βεϊνόγλου ὀργάνωσε μιά βραδιά μὲ Σμυρνέικα τραγούδια.

Γεμάτῃ ἡ μεγάλη σάλα καὶ τὸ πατᾶρι καὶ 50 ποὺ ἔμειναν ὀρθοὶ γιὰ δυὸμιὰ ὥρες.

Ὁ Τζὼν Βεϊνόγλου μίλησε γιὰ τὰ 60 χρόνια ἀπ’ τὴν καταστροφὴ καὶ ἔδωσε μιά μικρὴ περίληψη ἀπ’ τὴν βραβευμένη ἐρευνά του γιὰ τὴν Ἰαστὴ ἁρμονία. Ἀπ’ τὸ 1000 π.χ. (Ἕ Αρχαία Ἐποχὴ, Μεγαλέξαντρο, Βυζάντιο, Τουρκιά). Μίλησε γιὰ τὰ Σμυρνέϊκα τραγούδια, τὴ μουσικὴ ζωὴ στὴν παλιὰ Σμύρνη, γιὰ τὰ ρεμπέτικα καὶ τίς λαθεμένες ἐπικρίσεις ἐναντίον τους, γιὰ τὴν ἀπαράδεκτη τοποθέτηση τοῦ παλιοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τοῦ Ὀδοωράκη («Οἱ πρόσφυγες ἔφεραν τὰ ναρκωτικά») καὶ ἔκλεισε μὲ Ἕλληνοτουρκικὰ γλωσσολογικά (Τούρκικος καφές, Τούρκικη κουζίνα κ.λ.π.).

Μὲ τὸ τέλος τῆς γλαφυρῆς ὁμιλίας τους ὀρθοὶ ὀλοι, ἄντρες, γυναῖκες, ἔφηβοι, τοὺ χάρισαν τὰ πιὸ ἐνθουσιώδη καὶ ἡχηρὰ τσουπανάκια.

Καὶ στὴ συνέχεια ἡ Ρεμπέτικη Κομπανία ἀπὸ Βυρωνιώτες φοιτητές, χάρισε ἕνα πηγαῖο κέφι.

Τὸ ἀκροατήριο κρατοῦσε τὸ ρυθμὸ καὶ σιγοτραγουδοῦσε μαζὶ. Ἕ Ακούστηκαν: Ὁ Σμυρνέϊκος Μπάλλος, τὸ Χασάπικο Πολίτικο, τὸ ἝΧετε ψαρᾶδες ψάρια, Μπαγιαντέρε, Τὰ μαλλιά σου, Μανάκι μου μανάκι μου, Ἕ Ἕλλη θέλει σκότωμα, Τὰ παιδιά τῆς γειτονιάς σου, Ὁ Γαρούμπης, Τὶ σὲ μέλλει ἐόσνανε, ἝΧε γειᾷ ἝΠαναγι, Ἀρμαπὶς περνᾷ, Ἕ Αμᾶν ἝΛενη, Πάλι μεθυμένη εἶσαι, Κουσσαντιανὴ μαχαίρα, Δέν σὲ θέλω πιά, Καλέ σὺ Παναγιᾷ μου, Ὁ Καϊκοῆς, Ἕ Ἕ Χήρα, ἝΕλενάκι - ἝΕλενάκι, Καλογεράκι θά γεννῶ, Ὁ Μποχόρης, Ἕ Μπουρνοβολιά, Τὸ Τζιβαέρι, Βαποράκι τοῦ Μπουρνόβα, καὶ ἄλλες 15 ἐπιτυχίες - συνθέσεις Σμυρναίων στὴν περίοδο 1925-1940.

Μιά ἀξέχαστη βραδιά, γεμάτῃ Σμύρνη.

ΣΕΦΕΡΗΣ Ὁ οἰκουμενικὸς ποιητὴς ἀπὸ τὴν Ἰωνία τοῦ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΕΝΕΚΙΔΗ.

(ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν ὁμιλία ποὺ ἔγινε στὶς 3 Δεκεμβρίου 1981 στὴν Ἕ Αρχαιολογικὴ ἝΤαιρία ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἐνώσεως Σμυρναίων).

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο φύλλο μας)

III. Ἕ Ἡ παράλληλη πορεία μὲ τὸν ἝΕλιοτ

Εἰπώθηκαν πολλὰ γιὰ τὴν ἐπιρροὴ ποὺ δέχθηκε ὁ Σεφέρης ἀπὸ τὸν ἀγγλο-αμερικανὸ ποιητὴ ἝΕλιοτ. Στὴν πραγματικότητα, οὔτε τὸν παράφρασε, οὔτε μιμήθηκε τὴν τεχνοτροπία του. Βρῆκε στὸ ἔργο του σημεῖα ποὺ ἐκφράζανε τὸν ἐσῶτερο αὐτοῦ του. ἝἮταν ἕνα συναπάντημα σάν εἰσαγωγή σὲ βίους παράλληλους. Ὁ Σεφέρης συμπορευθεῖκε μὲ τὸν ἝΕλλιοτ. Μᾶς τὸ λέει στὸν Πρόλογο ποὺ εἰσάγει τὴ μετάφραση-ἀναδημιουργία τῶν δύο χορικῶν ἀπὸ τὸ Φονικὸ στὴ Μητρόπολη: «Ἕ Ὁ ἝΕλιοτ εἶναι ἀπὸ τοὺς λίγους σημερινούς ποιητές ποὺ μποροῦν ἀπὸ τὸν κύκλο τοῦ μερικοῦ νοήματος τοῦ συγκεκριμένου (ἢ ποίηση χωρὶς τὸ συγκεκριμένο δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει), νὰ σύρουν τὴν ἐφαπτομένη ποὺ τοὺς ἐνώνει μ’ ἕνα πανανθρώπινο καθολικὸ νόημα».

IV. Ἕ Ἡ ἐννοια τοῦ Ἕλληνισμοῦ καθὼς διαμορφώνεται προοδευτικὰ στὴ συνείδηση τοῦ Σεφέρη

[Εἰπώθηκε] πὼς τὸ βασικὸ μήνυμα τοῦ ποιητῇ θά μπορούσε νὰ συνοψιστεῖ σὲ δυὸ ἀπλές ιδέες: «τὴ σημερινὴ δυσκολία νὰ εἴμαστε ἝΕλληνες - ἀχώριστα μὲ τὴν οἰκουμενικὴ δυσκολία νὰ εἴμαστε ἄνθρωποι». «Ἕ Ὁ ἄξονας γύρω ἀπὸ τὸν ὁποῖο περιστρέφεται ἡ ἡθικὴ τοῦ Σεφέρη εἶναι ἡ «ἀνθρώπινη ἀξιοσύνη» ἢ, πιὸ ἀπλά, ἡ «ἀνθρωπιά», ποὺ ἐκφράζεται στὰ αἰτήματα τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δικαιοσύνης. Κατὰ τὴ μαρτυρία τῆς ἀδελφῆς τοῦ ἝΙωάννας Τσάτσου, ὅταν στὶς 10 Αὐγούστου 1920 βρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὸ μέγαρο ὅπου ὑπογράφεται ἡ Συνθήκη τῶν Σεβρῶν ποὺ ἐλευθερώνει τὴν ἝΙωνία καὶ τὴν Αἰολίδα, ὁ Σεφέρης θά πεῖ στ’ ἀδερφια του: «ἐκεῖ μέσα ὑπογράφουμε τὴν ἀνθρωπιά μας».

Δύσκολα θά μπορούσε νὰ ἱσχυρισθεῖ κανεὶς ὅτι ἡ οἰκουμενικὴ ἐννοια τῆς ἀνθρωπιάς, σὲ συνάρτηση μὲ τὴν ἐννοια τοῦ Ἕλληνισμοῦ διαμορφώθηκε μεμιάς σάν σύστημα (ὁ ποιητὴς ἀπεχθάνεται τὰ συστήματα) στὴ συνείδηση τοῦ Σεφέρη. Οἱ ἐννοιες αὐτές ποὺ πηγάζουν ἀπὸ νεανικὲς ἐμπειρίες (στέρηση ἐλευθερίας ποὺ βαραίνει καταθλιπτικά τὸ μικρασιατικὸ Ἕλληνισμὸ - βαθὺ αἶσθημα ἀδίκιας μὲ τὴν Καταστροφή) διαπλάσθηκαν προοδευτικὰ ἐπειτα ἀπὸ συνεχεῖς ἐπιπόνες καὶ ἐπιμονες ἀναζητήσεις. ἝΕκείνο ποὺ θά ἔπρεπε ὠστόσο νὰ ὑπογραμμισθεῖ εἶναι ἡ διαστολὴ ποὺ κάνει ὁ Σεφέρης ἀνάμεσα στὴν ἝΕλλάδα τοῦ κλειστοῦ κόσμου καὶ στὸν ἝΕλληνισμὸ τοῦ ἀνοιχοῦ. Καὶ δὲν στέκει μόνο στὴ διαστολὴ ἀλλὰ προχωρεῖ καὶ σὲ μιά ἱεράρχιση: «Ἕ ἝΕλλάδα γίνεται δευτερεύουσα ὑπόθεση, ὅταν συλλογίζεται κανεὶς τὸν ἝΕλληνισμό...»

Βασικὰ ἐσωστρεφῆς καὶ ζυγίζοντας κάθε του λέξη, ὁ Σεφέρης ξεκαθαρίζει ὠστόσο πὼς ὁ Ἕλληνισμὸς του ἔχει οἰκουμενικὴ κατεύθυνση: «Ἕ Ἕλληνικὸς πολιτισμὸς δὲν θά πεῖ κάτι ἀπομονωμένο, ἔξω καὶ ἄβροητό ἀπὸ κάθε ἀνθρώπινη προσπάθεια ποὺ γίνεται γύρω μας...». (Μέρες, Σεπτέμβριος Ἕ41).

V Ἕ Ἡ ἀνακάλυψη καὶ ἀποκάλυψη τῆς Κύπρου

[Οἱ οἰκουμενικὲς προεκτάσεις βρίσκονται μέσα στὴν ἴδια τὴν ὕψῃ τοῦ σεφερικοῦ στοχασμοῦ:] Γιὰ τὸν ποιητὴ ἡ Κύπρος «ἦταν ἡ ἀποκάλυψη ἑνὸς κόσμου καὶ ἦταν ἀκόμη ἡ ἐμπειρία ἑνὸς ἀνθρώπινου δράματος, ποὺ ὁποιες καὶ νὰ εἶναι οἱ σκοπιμότητες τῆς καθημερινῆς συναλλαγῆς μετὰ καὶ κρίνει τὴν ἀνθρωπιά μας».

Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ὁ ποιητὴς εἶχε προσδώσει στὸ Κυπριακὸ οἰκουμενικὸ χαρακτήρα. Τὸ εἶχε ἐντάξει μέσα στὶς «ἐμπειρίες τῆς ἀνθρωπότητας» ποὺ ὀλες μαζὶ συνθέτουν τὸ «πανάρχαιο δῶμα».

VI. Τὰ κριτήρια ἐπιλογῆς τοῦ δοκιμογράφου Σεφέρη

Ὁ Σεφέρης ἔλκεται ἀκατανίκητα [ἀπὸ τὸν Κάλβο, τὸ Σολωμὸ καὶ τὸν Καβάφη], ἐνῶ ἀφιερώνει στοὺς δύο τελευταίους ἐκτεταμένες καὶ ἀνεπανάληπτες σὲ βάθος ἀναλύσεις. Τὸ ἐπιμονο αὐτὸ πλησίασμα τοῦ Σεφέρη στοὺς τρεῖς ποιητὲς φανερώνει ὄχι μόνο ἐκλεκτικές συγγένειες ἀλλὰ καὶ τὸ βαθὺ ἀντίλαλο ποὺ εἶχε τὸ ἔργο τους στὸν δημιουργικὸ ψυχισμὸ τοῦ ποιητῇ. Πιστεύω πὼς τὸν βοήθησε νὰ ξεκαθαρίσει μέσα του τὸ δυνατό συνδυασμὸ ἝΕλληνισμοῦ καὶ Οἰκουμενισμοῦ. Δὲν θά γίνουν ἐπομένως παρὰ ἄπλεις νύξεις στὸ ἔργο τους καὶ μόνο στὸ μέτρο ποὺ εἶναι ἐνδεχόμενο ὁ οἰκουμενισμὸς τους νὰ ἄγγιξε μιά εὐαίσθητὴ χορδὴ τοῦ Σεφέρη, πάντως μιά σίγουρη προδιάθεσή του.

ἝΑναφέρω ἄπλως, χωρὶς νὰ σπεύδω νὰ βγάλω εὐκόλα συμπεράσματα, πὼς καὶ οἱ τρεῖς - καὶ οἱ πέντε ἄν προσθέσω τὸ Θεοτοκόπουλο καὶ τὸ Βισσέντζο Κορνάρο - ἀνήκουν στὸν περιφερειακὸ Ἕλληνισμό: Ζάκυνθος, Κρήτη, ἝΑλεξάνδρεια.

Ὁ ἝΕλληνισμὸς, ὅπως τὸν ἀντιλαμβάνεται ὁ Σεφέρης, καὶ ὁ οἰκουμενισμὸς δὲν εἶναι ἐννοιες ἀντινομικές οὔτε ἀσυμβίβαστες. Πιστεύω πὼς ὁ Σεφέρης εἶναι οἰκουμενικὸς ἐπειδὴ εἶναι βαθύτατα ἝΕλληνας. Ταυτίζεται μὲ τὸν σχεδὸν μυθικὸ Φωκαέα-Μασσαλιώτῃ Πυθέα ποὺ τὸν Δ’ προχριστιανικὸ αἰῶνα θά ἐπιχειρήσει ταξίδι στὰ ὑπερβόρια: Θούλη φησὶν ἐγγύς εἶναι τῆς πεπηγίας θαλάττης... Ταυτίζεται μὲ τὸ Νικάνδρο Νούκιο ποὺ, ἔναν αἰῶνα μετὰ τὴν ἝΑλωση, 1545-1546, ἐπιχειρεῖ ἕνα περιπετειῶδες ταξίδι στὴν ἝΑγγλία.

Ὅταν βρεθεῖ τὸν Ὀκτώβρη 1949 στὴν Πόλη, τὴν ἔδρα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὁ Σεφέρης θά σημειώσει: «Μέ τ’ ὄραμα μῆς ἝΕλλάδας ποὺ κανεὶς δὲν καταλαβαίνει κι ὀμως εἶναι ἐκεῖ, καθὼς ἡ ἐλιά, καθὼς ὁ βράχος καθὼς ὁ νόστος - ἀχειροποίητο, ἀνέκφραστο». (Μέρες τοῦ 1945, Ὀκτ. 1949). Στὸ Βόσπορο, στὸ σταυροδρόμι αὐτὸ ἝΑνατολῆς καὶ Δύσης θά κοπτάξει ἐπίμονα κατὰ τίς «δημοσιές τοῦ πόντου» ποὺ ὀδηγοῦν στὰ πέρατα τῆς γῆς. Ριζωμένος στὴν πάτρια γῇ, τοποθετημένος μὲ πάθος στὴν πάτρια θάλασσα, ὁ Σεφέρης δὲ χάνει ποτὲ τὴν αἴσθηση, τὸ ὄραμα τῆς οἰκουμένης: «Μ’ ἄρесе νὰ αἰσῶθαίμαι πάνω στὸ σύνορο τῆς γῆς, τῆς Ἕενιπᾶς καὶ τῆς εὐρύχωρης πόρτας ποὺ εἶναι ἡ θάλασσα» (Μέρες Δεσ., 14 VI 1943). ἝΕτσι μόνιμη εἶναι ἡ ροπή του νὰ γνωρίσει ὀπως καὶ γνώρισε

ἀπὸ τοὺς ὑπερβόρειους ἵσαμε τοὺς νέγρους τοῦ ἝΙσημερινοῦ

Γιὰ τὴν τύχη τῶν καταπιεσμένων ἀπὸ τοὺς Λευκοὺς μαύρων στὴν Νότια ἝΑφρική, ἐξανίσταται κατὰ τῆς «φρίκης καὶ τῆς καταφρόνιας». Στὴν ὁμιλία του στὴ Στοκχόλμη (10- XII- 1963), μετὰ τὴν ἀπονομή τοῦ βραβείου Νόμπελ, διαγράφεται καθαρά ἡ πορεία τοῦ σεφερικοῦ στοχασμοῦ:

Πρῶτῃ φάση: ἡ ἝΕλλάδα, «ἕνα πέτρινο ἀκρωτήρι στὴ Μεσόγειο, ποὺ δὲν ἔχει ἄλλο ἀγαθὸ παρὰ τὸν ἄγωνα τοῦ λαοῦ του, τὴ θάλασσα καὶ τὸ φῶς τοῦ ἡλιοῦ».

Δεύτερῃ φάση: ἡ σὲ βάθος ἀνάλυση, διαχρονικὰ καὶ διατοπικά, τῆς Ἕελληνικῆς κοινότητας: ἡ Ἕελληνικὴ λαϊκὴ παράδοση ποὺ ἀντλεῖ τοὺς μυστικούς χυμούς της ἀπὸ μιά πανάρχαια κληρονομιά καὶ ἀνανεώνειτα ἀκατάπαυστα, παράλληλα μὲ τὴν πρὸς τὰ ἐμπρὸς πορεία τῆς ἱστορίας.

Τρίτῃ φάση: ἡ ἀνακάλυψη καὶ ἡ ἀποκάλυψη πὼς ἡ παράδοση αὐτὴ ἔχει οἰκουμενικὸ χαρακτήρα γιατί χαρακτηριστικὸ της εἶναι ἡ ἀγάπη γιὰ τὸν ἄνθρωπο. «Σ’ αὐτὸν τὸν κόσμο, ποὺ ὀλοένα στενεύει, ὁ καθένας μας χρειάζεται ὀλους τοὺς ἄλλους. Πρέπει νὰ ἀναζητήσουμε τὸν ἄνθρωπο ὅπου καὶ νὰ βρίσκεται».

Παρακολούθησα, δὲν πᾶει πολὺς καιρὸς, στὴ γαλλικὴ τηλεόραση, τὴν ὁμιλία ἐνὸς Ἕεκαοστοῦ ἡλεκτρονικοῦ ἐπιστήμονα γιὰ τὴν ἐπανάσταση ποὺ προκάλεσε ὁ ἡλεκτρονικὸς ὑπολογιστὴς στὶς κοινωνικὲς λειτουργίες καὶ σχέσεις. Ποῖο ἦταν ὠστόσο τὸ τελικὸ τοῦ συμπέρασμα;

Διαπιστωμένη καὶ ἀποδεκτὴ ἡ γιγαντιαία τεχνικὴ πρόοδος ἀναμφισβήτητῃ ἡ μεταβολὴ ποὺ ὀλο καὶ βαθαίνει στὸ ρυθμὸ τῆς ζωῆς καὶ στὴν ψυχολογία τῶν σύνθετων κοινωνιῶν μας. Ὅμως, πρόσθεσε, ἐκείνο ποὺ ἀπομένει βασικὸ στὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι νὰ ἔχει τὴν εὐχέρεια νὰ ἀναγνώσει, νὰ ἀποκρυπτογραφήσει μιά σελίδα τοῦ Μόσαρτ καὶ νὰ ἐξουσιάζει τὴ γλώσσα του. Ὁ Σεφέρης ἀγωνίστηκε σκληρὰ γιὰ νὰ διαφεντέψει τὴ γλώσσα του.

Πέρασε ἀπὸ τίς ἀναπόφευκτες ἀδεξιότητες τῶν πρώτων ἀνέκδοτων στίχων στὴ κρυστάλλινη τελειότητα τῆς στερνῆς του συλλογῆς: τὰ Τρία κρυφὰ ποιήματα.

Ὁ λόγος τους λαγαρὸς καὶ μεστός - ποὺ πέφτει στὸ νοητικὸ μας πεδίο σάν τὴ σαῖτα πάνω στὸ σκουτάρι

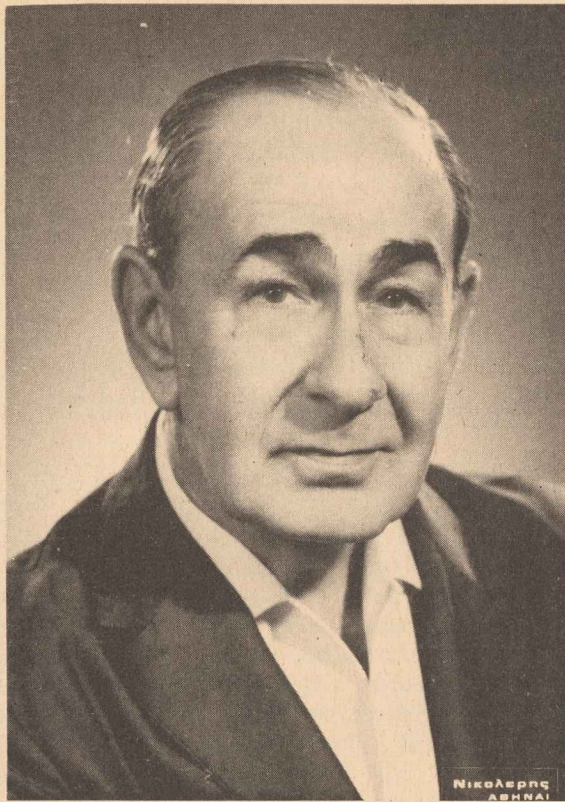
γίνεται μὲσο ἀνεμπόδιστης ἐπικοινωνίας μὲ τὸ συνάνθρωπο στὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης:

Ρόδο τοῦ ἀνέμου, γνώριζες μᾶ ἀνέγνωρσος μᾶς πῆρες
Τὴν ὥρα ποὺ θεμέλιωνε γιοφύρια ὁ λογισμὸς
Νὰ πλέξουμε τὰ δάχτυλα καὶ νὰ διαβοῦν δυὸ μοῖρες...

«ἝΕρωτικός Λόγος»

(Συνέχεια στὴ σελ. 11)

Διακεκριμένοι Σμυρναίοι

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ «Μικρασιατική Ραψωδία»

Η Κρατική Όρχηστρα Αθηνών, στην πρώτη της εμφάνιση το Φεβρουάριο του 1981, μās ξάφνιασε και μās συγκίνησε ταυτόχρονα. Τό βαρύ της πρόγραμμα - Μότσαρ, Μπετόβεν, Ραχμάνινωφ - περιέλαβε σέ πρώτη έκτέλεση και τό έργο του διακεκριμένου συμπατριώτη μας μουσικοσυνθέτη Γιάννη Κωνσταντινίδη «Μικρασιατική Ραψωδία».

Ως τώρα μόνο τό ελαφρό και τό λαϊκό Μικρασιατικό τραγούδι μās ζέσταινε την μνήμη γιά τίς χαμένες μας πατρίδες. Τώρα μιά σοβαρή μουσική σύνθεση τίμησε τή Μικρασία.

Τήν ιδέα νά γράψει ένα συμφωνικό έργο χρησιμοποιώντας Μικρασιατικά τραγούδια και χορούς είχε συλλάβει ό Γιάννης Κωνσταντινίδης λίγο καιρό μετά τή λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου σχεδόν ταυτόχρονα μέ τίς δυό Δωδεκανησιακές Σουίτες, επίσης σέ υλικό πού είχε μαζέψει και έκδόσει ένας αξιόλογος λαογράφος τής Πατρίδας μας και του έλληνικού folkλόρ SAMUEL BAUD-BOVY. Ένω όμως οι δύο αυτές Σουίτες δέν άργησαν νά ολοκληρωθούν και νά παρουσιαστούν άρκετά γρήγορα από διάφορους μαέστρους όπως τόν Θόδωρο Βαβαγιάννη αλλά και τόν ίδιο τον SAMUEL BAUD-BOVY, ή Μικρασιατική Ραψωδία πέρασε από διάφορα στάδια προτου φθάσει στην όριστική της μορφή. Έκείνο πού ένδιέφερε τόν συνθέτη ήταν ή χρησιμοποίηση σχημάτων τής δυτικοευρωπαϊκής μουσικής παράδοσης, πού όμως νά μήν αλλοιώνουν τόν χαρακτήρα τών μελωδιών και τών ρυθμών τής πατρίδας μας.

Τό έργο αποτελείται από τρία μέρη πού παίζονται χωρίς διακοπή, πού χρησιμοποιούν συνολικά 7 κύρια θέματα. Σκοπούς πού ό συνθέτης πήρε από τραγούδια πού θυμόταν ό ίδιος ή από σκοπούς τής παλιάς συλλογής του Γ. Παχτικού «260 δημοτικά άσματα». Τά μέρη έχουν τούς εξής τίτλους: Πρελούντιο και Όστινάτο - Ίντερμέτσο - Φινάλε. Τό πολύ παλιό πού τραγουδήθηκε όμως πολύ στις άρχές του αιώνα μας, ιδιαίτερα στις Δυτικές και Νότιες Μικρασιατικές άκτές και τά παρακείμενα νησιά, ακόμη και στη Κύπρο.

Τό τραγούδι αυτό διακόπτεται γιά λίγο από ένα ποντιακό τραγούδι του γάμμου μέ τό όποίο οι συγγενείς και φίλοι αποχαιρετούσαν τή νύφη και τόν γαμπρό μετά τήν τελετή: «Ώρα καλή στην πρύμνη σας κι άγέρας στά πανιά σας». Τό όστινάτο πού άκολουθεί βασίζεται στα Κάλαντα τών Φώτων. «Ήρθανε τά Φώτα και οι Φωτισμοί κι οι μεγάλες χάρες κι οι άγιασμοί». Ό σκοπός αυτός επαναλαμβάνεται 10 φορές σχεδόν άναλλοίωτος, όμως μέ μεγάλη άρμονική ποικιλία και ρυθμική αναζωογόνηση. Μιά άργή είσαγωγή προαγγέλλει, άνάμεσα σέ στοιχεία δανεισμένα από τό πρελούντιο, τό κυρίως «Ίντερμέτσο» πού είναι τό 2ο μέρος του τρίπτυχου, τροφοδοτείται από έναν πρωτοχρονιάτικο χορευτικό σκοπό «Είνταντέ νά ύπάμε στόν Άη Βασίλη», τής Καπαδοκίας. Τό φινάλε του έργου στηρίζεται σέ δυό έννεάσημους όργανικούς σκοπούς: Έναν άντικριστό χορό σέ έννέα όγδοα και έναν ζειμπέκικο σέ έννέα τέταρτα. Τίς μελωδίες τών χορών αυτών ό συνθέτης τίς χρωστά σέ παλιούς μουσικούς τών παραλίων τής Ίωνίας. (Σμύρνη και Αϊβαλί). Άνάμεσα στους δύο αυτούς χορούς επανεμφανίζονται τά δύο θέματα του

Πρελούντιο γιά μιά τελευταία φορά, μέ όλη τήν όρχήστρα άνάμεσα από τήν όποία ξεπηδά ένα σόλο τής τρομπέτας σάν μιά τραγική κραυγή.

Ό Γιάννης Κωνσταντινίδης γεννήθηκε στη Σμύρνη τό 1903. Σπούδασε πιάνο και άρμονία στη γενέτειρά του και μετά τό 1922-27 στό Βερολίνο άρμονία, αντίστιξη, φούγκα και ένορχήστρωση. Έκει γνωρίζεται μέ τό Νίκο Σκαλκώτα και συνδέεται μέ στενή φιλία.

Έπέστρεψε στην Άθήνα τό 1931 όπου ζή ως τώρα. Έργάστηκε στην YENEΔ σάν παραγωγός μουσικών προγραμμάτων και από τό 1952-59 σάν Διευθυντής Μουσικής. Μελέτησε κατά βάθος τήν έλληνική δημοτική μουσική και τά περισσότερα από τά πιό πρόσφατα έργα του βασίζονται συστηματικά σ' αυτήν. Έγραψε 4 Σουίτες γιά όρχήστρα, μιά Σουίτα γιά βιολί και πιάνο, μιά γιά κουιντέττο πνευστών, διάφορα τραγούδια και κομμάτια γιά χορωδία και γιά πιάνο, 44 παιδικά κομμάτια, 3 Σονατίνες, μιά Σουίτα και 6 σπουδές.

Η Σουίτα πού περιέχει 8 χορούς από τά έλληνικά νησιά, γράφτηκε άρχικά γιά ένα πιάνο (δυό χέρια) τό 1954 κι έκδόθηκε τό 1972. Ό συνθέτης τό μετέγραψε γιά δυό πιάνο τό 1971.

«Τό έργο αυτό» γράφει ό μουσικολόγος Γιάννης Παπαϊωάννου, «είναι γραμμένο μέ τήν ίδια άκρίβεια, προσοχή στη λεπτομέρεια και στοργή πού χαρακτηρίζει και τ' άλλα του έργα, πού ξεπερνούν όποδήποτε έχει γραφεί από έλληνες συνθέτες τών πιό συντηρητικών ή ελαφρά νεωτεριστικών σχολών σέ μαεστρία σύνθεσης, περίτεχνη επεξεργασία τής λεπτομέρειας και λεπτοφυή έκφραστικότητα. Παρουσιάζοντας έτσι έλληνική δημοτική μουσική ό Κωνσταντινίδης παίρνει σάν πρότυπό του τόν Μπ. Μπάρτοκ ένω, μολονότι σπούδασε στη Γερμανία, ή έναρμόνισή του έμπνέεται περισσότερο από τή γαλλική σχολή, ιδίως Ραβέλ. Πάντως πετυχαίνει μιά έντελώς δική του ένότητα ύφους. Τώρα εργάζεται σέ μιά έκδοση τών άπάντων του, στην όποία συηθώς υποβάλλει παλαιότερα έργα του σέ μιά ριζική αναθεώρηση, ιδίως στις λεπτομέρειες τους. Η έκδοση αυτή πλησιάζει νά ολοκληρωθή».

Μέ τήν σεμνότητα πού τόν διακρίνει άθόρυβα και χωρίς τυμπανοκρουσίες προβολής, άποτραβηγμένος κάπως από τόν πολύ κόσμο εργάζεται μέ πάθος στόν τομέα τής σοβαρής μουσικής σύνθεσης. Τό έργο του, γνωστό τόσο στην Ελλάδα όσο και στό έξωτερικό, τίμησε τό έλληνικό όνομα.

Στη Σουηδία ό μουσικός κόσμος γνωρίζει τή σύγχρονη έλληνική μουσική από έκτελέσεις δυό διάσμων καλλιτεχνών του πιάνου τόν Ουλφ Λίντελ και τής Λευκής Κατάνου - Λίντελ καθηγητών στό Ώδειον τής Στοκχόλμης, μέ έργα του Νίκου Σκαλκώτα και του Γιάννη Κωνσταντινίδη. Μέ τήν εύκαιρία δέ τής άπονομής του βραβείου Νόμπελ στόν Όδυσσέα Έλύτη ή γνωστή Έταιρεία Δίσκων τής Σουηδίας κυκλοφόρησε ειδικό δίσκο μέ τίς έκτελέσεις αυτές του ζεύγους Λίντελ, τών έργων τών δυό Έλλήνων συνθετών. (Ό δίσκος κυκλοφόρησε και στην Ελλάδα και πουλιέται στόν μουσικό οίκο Φιλίππου Νάκα).

Στη Βουλγαρία, στα πλαίσια του Φεστιβάλ τής Σόφιας του 1973, παρουσιάστηκε ή Σουίτα μέ τούς 8 νησιώτικους χορούς μέ έκτελεστές τό ζεύγος Κωνσταντίν και Τζούλιας Γκάνεφ καθηγητών του πιάνου στό Ώδειον τής Σόφιας. (Και τής έκτέλεσης αυτής κυκλοφόρησε δίσκος στη Σόφια και στην Ελλάδα αλλά έχει ήδη εξαντληθή).

Και τέλος από τήν παρουσίαση του έργου του στην Ελλάδα ένα μικρό απόσπασμα από κριτικό σημείωμα του μουσικοκριτικού Γιώργου Λεωτσάκου. Γράφει: (Βήμα 9-8-75) «Αναφέρομαι στόν Γιάννη Κωνσταντινίδη πού υπέροχα άδίαφορος γιά τήν εξέλιξη τής ιστορίας αλλά και έχοντας πλήρη επίγνωση της, έξω άπ' αυτήν και μέ πίστη στην τοποθέτησή του απέναντι στην τέχνη χάρισε στη μουσική μας μικρά διαμάντια μιάς ραβελικής ευσαιθησίας ως προς τό όργανο, όπως οι τρείς «Σονατίνες» και τά 44 «Παιδικά Κομμάτια» γιά πιάνο.

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΝΝΙΔΗΣ Γιά ν' άποφύγει τή σύγχυση μέ έναν άλλον σύγχρονο του μουσικό τόν Γρηγόρη Κωνσταντινίδη άποφασίζει νά παραλάξει τό όνομά του. Έτσι τόν βρίσκουμε στόν μεσοπόλεμο και λίγο άργότερα, σάν συνθέτη ελαφράς μουσικής.

Γυρίζοντας στην Ελλάδα παρά τίς λαμπρές σπουδές του στό έξωτερικό είναι υποχρεωμένος νά παραμερίσει τίς επιδόσεις του στη σοβαρή μουσική, γιατί οι πληγές πού άνοιξε ή μικρασιατική καταστροφή δέν έχουν κλείσει και ό άγώνας γιά τήν επιβίωση είναι σκληρός γιά τούς καταστρεπένους Μικρασιάτες. Άποφασίζει νά άξιοποιήσει ένα μέρος από τό ταλέντο του σέ μουσική επιθεώρησης και όπερέττας μιά και τά είδη αυτά έχουν μεγαλύτερη οικονομική άπόδοση.

Τήν εποχή εκείνη συνεργάζεται μέ τούς γνωστότερους λογοτέχνες και θεατρικούς συγγραφείς του ελαφρού μουσικού θεάτρου. Άρχικά τά πέντε πρώτα χρόνια μέ τόν Δημήτρη Γιαννουκάκη και άνεβάζονται διαδοχικά ή όπερέττα «Η Κουμπάρα μας» πρωτοχρονιά τό 1932, οι επιθεωρήσεις «Άέρας Φρέσκος» θεάτρον EDEN 1932, στό θεάτρο Κοτοπούλη τής πλατείας Όμονίας «Η Κεραμίδα» και «Η Κολοκυθιά» τό 1933, «Η Άλεπού» μέ μεγάλη επιτυχία στό θεάτρο του Λαού 1934, «Η Άπεργία» στό θεάτρο Περοκέ τό 1936.

Έπειτα συνεχίζει, πρώτα μέ συνεργασία τών Παπαδούκα και Σπυρόπουλου στό θεάτρο Σαμαρτζή, όπου παίζονται «Η Κοκέτα» 1937, «Η Σιλουέττα» 1938 «Η Βιολέττα» και ή «Μακώτ» τό 1939 και άκολουθεί τό

Rapsodie Micrasiatique

PRELUDIO
Lento [J = 60]

I
YANNIS KONSTANTINIDIS [1950]

1940 ή τελευταία προπολεμική επιθεώρηση σέ κείμενα Γιαννουκάκη - Εύαγγελίδη «Ή Άθήνα του 40».

Στό διάστημα αυτό του δόθηκε ή εύκαιρία νά γράψει μέ-συνεργασία Άλέκου Σακελλαρίου και Δημ. Εύαγγελίδη τήν μουσική ήθογραφία «Κορίτσια τής Παντρείας» πού άνεβάστηκε στό θέατρο IDEAL τό 1939 μέ πρωταγωνιστές τίς αδελφές Καλουτά, τόν Πέτρο Κυριακό και τόν Κυριάκο Μαυρέα.

Δέν πρέπει να ξεχάσουμε τή σημαντική συμβολή του, άνεξάρτητα από τό μουσικό θέατρο, στό ελαφρό τραγούδι. Τά τραγούδια του εξακολουθούν νά ζούν στη μνήμη τών παλαιότερων και νά τροφοδοτούν μέ τίς μελωδίες τους τό ρεπερτόριο τών κέντρων διασκεδάσεων και τίς οικογενειακές συντροφίες. Άρκει νά αναφέρουμε μερικούς τίτλους άπ' αυτά:

«Ξέχασέ με», «Θά Ξανάρθης», «Δός μου δυό φιλιά κι άς είναι ψεύτικα», «Τι νά σου κάνει τό κρασί σάν άγαπάς», «Ποτέ σου δέν μ' άγάπησες», «Μήν περιμένεις», «Όλο μου λές πώς πιά δέν μ' άγαπάς, «γιατί, γιατί, γιατί», «Μή φύγεις πού θά πās», «Νά γιατί άκόμα σ' άγαπώ», «Άφήστε με νά πλώ», «Θάρρω μιά νύχτα μέ φεγγάρι», «Κάποιο μουσικό έχω νά σου πώ», «Συγγνώμη σου ζητώ συγχώρεσέ με», «Πόσο λυπάμαι τά χρόνια πού πήγαν χαμένα», «Λίγα λουλούδια άν θέλεις στείλε μου», «Τά δικά σου τά μάτια», «Τάχω παράπονο», «Λές και ήταν χτές», «Σπιτάκι μου παλιό κι άγαπημένο», «Πές μου γιατί», «Ποτέ δέ θά στό πώ», «Έτσι είν' ή ζωή και άλλα.

Κατά τή διάρκεια τής κατοχής, μέ συνεργασία Δ. Εύαγγελίδη, άνεβάζεται στό θέατρο Παπαϊωάννου τό 1943 ή μουσική ήθογραφία «Έτσι είν' ή ζωή», μέ τόν Πέτρο Κυριακό και τίς αδελφές Βερώνη. Τό 1944 θάσας μέ επί κεφαλής τό Μάνο Φιλιππίδη, τήν άδέλχαστή Νανά Σκιαδά και μέ συμμετοχή και άλλων έκλεκτών ήθοποιών, τό Νίκο Παρασκευά, τό Γιώργο Γαβριηλίδη και τόν Κώστα Μανιατάκη, άνεβάζει δυό μουσικές κωμωδίες, «Ζητείται Πρώτη Καμαριέρα», σέ κείμενο Δ. Εύαγγελίδη και σέ κείμενο Άλέκου Λιδωρίκη «Δέκα καρδιές χτυπούν».

Μετά τήν άπελευθέρωση οι μουσικές του επιδόσεις σέ κινηματογραφικά έργα και πάλι αξιόλογη εργασία στό ελαφρό τραγούδι. Μερικά από τά τραγούδια τής εποχής αυτής ακόμη άκούγονται συχνά όπως τό «Σάν κι' άπόψε», «Χθές τό βράδυ όνειρευτήκα», «Καλό σου ταξίδι», «Παμε σάν άλλοτε», «Σήμερα σέ γνώρισα» κ.α.

Τό τραγούδι του «Ύπνα άγάπη μου», κερδίζει τό πρώτο βραβείο στό διαγωνισμό μεσογειακού τραγουδιού στό Φεστιβάλ Βαρκελώνης τό 1960 και τήν επόμενη χρονιά τό ίδιο Φεστιβάλ τό τραγούδι του «Τά Γκριζα Ματάκια», βραβεύεται μέ τό δεύτερο βραβείο. Τό 1962 στό πρώτο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης τό τραγούδι του «Οί άλυσσιδες», κερδίζει τό πρώτο βραβείο.

Παρά τίς επανειλημένες βραβεύσεις του ό Κώστας Παννίδης εγκαταλείπει τήν ελαφρά μουσική γιά ν' άρσιωθεί στις συνθέσεις σοβαρής μουσικής όπως παρουσιάσαμε τό έργο του μέ τήν εύκαιρία τής πρώτης έκτέλεσης τής «Μικρασιατικής Ραψωδίας».

Μαρία Καρατζοπούλου

ΣΕΦΕΡΗΣ - Οίκουμενικός ποιητής από τήν Ίωνία

(Συνείχεια από τή σελ. 9)

Τήν ώρα πού θεμελιώνει γιοφύρια ό λογισμός. «Αν ύπάρχει ένα όν πού όλες του ό δυνάμεις στό σπράχνουν προς τήν έπικοινωνία, είναι ό ποιητής», σημειώνει ό Σεφέρης στην Είσαγωγή του στόν Έλιοτ. Ό,τι έχει λοιπόν σημασία είναι ή αυθεντικότητα τής έκφρασης, ή διαφάνεια γιά τό έλεύθερο πλησίασμα του ανθρώπου μέ τόν άνθρωπο. Ό,τι έχει σημασία είναι ή έκφραση πού χάρισε ό Σεφέρης στό Γένος τών Έλλήνων, τό ταλαιπωρημένο από τήν καταπίεση του όποιου δυνάστη, από τή γλωσσική άναρχία και τή λειψή παιδεία, από τή φοβία τής σφαλερής

διατύπωσης. «Παρέσχε» - όπως παρατήρησε ή Άντιγόνη στόν Πολυνείκη - «φωνήν τινά τοίς άφωνή τοις». Άπελευθέρωσε τό λόγο, καθώς στα μέσα του αιώνα μας έλευθερώθηκε τό άτομο από τήν άβουλη και άδρανή μάζα. Χάρη στό Σεφέρη - πού ολοκλήρωσε τό έργο πού άφησε ό Σολωμός μεσοστρατίς - πέφτουν αιγά-αιγά τά δεσμά πού κρατούσαν τόν έσωτερικό μονόλογο δέσμιο στα κατάβαθα του «εγώ». Μέ τήν ύπογράμμιση του «έμείς», του λαϊκού ύποσυνειδητου τών δημοτικών μας τραγουδιών, μέ τήν άποσαφήνιση του τι πάει νά πεί Έλληνισμός, μέ τήν έξαρση τής οίκουμενικής έννοιας τής ανθρωπιάς, ό όπου γής Έλληνας βρίσκει μιά φωνή γιά νά πεί τό άπωθημένο εξαπτίας τών ισχυρών δικιο του, τόν πόνο του και τή χαρά του.

Γ. ΤΕΝΕΚΙΔΗΣ

Ο ΔΑΙΜΟΝΑΣ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Τό κύριο άρθρο του μηνός Φεβρουαρίου μέ θέμα «ΜΝΗΜΗ ΠΟΛΙΟΥΧΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ ΙΕΡΟΥ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ» τό έγραψε τό έκλεκτό μέλος μας ό κ. Ι. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ. Ζητούμε συγγνώμη γιati παρελείφθει ή ύπογραφή του.

Στό προηγούμενο φύλλο μας Νο 226 σελ. 5 δημοσιεύσαμε ένα Ίδιωτικό Συμφωνητικό άγοροπωλησίας οικόπέδου του 1865. Τό συμφωνητικό μās τό έστειλε προς δημοσίευση τό μέλος του Δ.Σ. τής Ένώσεως Σμυρναίων κ. Πέτρος Βιδωρής πού μέ ιδιαίτερη φροντίδα συγκεντρώνει παλαιά ντοκουμέντα από τίς Χαμένες Πατρίδες μας. Ζητούμε συγγνώμη γιά τήν παράληψη του όνόματός του.

ΠΕΝΘΗ - ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΜΗΤΣΟΡΑΣ

Πρίν 2 χρόνια στις 19 Μαρτίου άφηνε τήν τελευταία του πνοή ό έκλεκτός Σύμβουλος του Δ.Σ. τής Ένώσεώς μας: Κωνσταντίνος ΜΗΤΣΟΡΑΣ, ό οποίος προσέφερε λαμπρές υπηρεσίες στην Ένωσή μας.

Γεννημένος στη Σμύρνη, άπεφοίτησε τής Εύαγγελικής Σχολής Σμύρνης κι όταν ήρθε στην Άθήνα, τό 1922, γράφτηκε στη Νομική Σχολή. Νεαρός ακόμη, άσχολήθηκε μέ έμπορικές επιχειρήσεις και ύπήρξε επιτυχημένος έμπορικός αντιπρόσωπος πολλών Οίκων του Έξωτερικού, μέ ειδικότητα στη χημική φαρμακευτική βιομηχανία.

Πλούσια ύπήρξε ή μικρασιατική δράση του. Σύμβουλος του Συλλόγου τών Φοιτησάτων στην Εύαγγελική Σχολή, διατέλεσε επί μακρόν Γενικός Γραμματέας τής Ένώσεως και τής Όμοσπονδίας Προσφύγων Φοιτητών. Άθλοθέτης χρηματικού Επάθλου γιά τή βράβευση συγγραφέων ιστορικού και λαογραφικού περιεχομένου γιά τίς Σκλαβωμένες Πατρίδες Σμύρνης και Μικρασίας. ΤΟ ΜΗΤΣΟΡΕΙΟ ΕΠΑΘΛΟ θά άπονεμηθεί έντός του 1982.

Η Ένωση Σμυρναίων θά τιμά και θά θυμάται πάντοτε τόν Κωνσταντίνο ΜΗΤΣΟΡΑ.

Ας είναι ελαφρά ή γή πού τόν σκεπάζει.

ΙΟΙΓΕΝΕΙΑ ΒΟΣΤΑΝΤΖΟΓΛΟΥ

Τήν 10ην Ίανουαρίου 1982, άπεβίωσε ή Ίοιγένεια Θ. Βοσταντζόγλου νόθος της άρχοντικής Σμυρναϊκής οίκογένειας Παντελή Τσουρουκτσόγλου. Διακρίνετο γιά τό ήθος της, τήν ευγένειαν τής ψυχής της και τά φιλανθρωπικά της αισθήματα.

Η Ένωση Σμυρναίων, άπευθύνει θερμά συλλυπητήρια στους οικείους της.

Μ.Σ.

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Α. ΓΟΥΤΑΣ

Άπεβίωσε στις 9.2. ό σμότιμος καθηγητής τής Ίατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Άθηνών, Άρκάγαθος Γούτας. Ό έκπιαών είχε γεννηθεί τό 1895 στις Κυδωνίες τής Μικράς Άσίας και σπούδασε Ίατρική στα Πανεπιστήμια Άθηνών και Παρισιών. Γίνεκε ύφηγητής τής Παθολογικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Άθηνών τό 1930, επικουρικός καθηγητής τό 1939, έκτακτος τό 1949 και τακτικός καθηγητής τής Β΄ Παθολογικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Άθηνών από τό 1953.

Έλαβε μέρος σέ πολλά διεθνή ιατρικά συνέδρια και είχε τιμηθεί μέ πολλές τιμητικές διακρίσεις μεταξύ τών όποιων συγκαταλέγεται και τό Άριστίον Άνδρείας.

Η Ένωση Σμυρναίων είχε άπονήμει τιμητικό δίπλωμα στόν Άρκάγαθο Γούτα σάν διακεκριμένο τέκνο τών Μικρασιατικών Πατρίδων.

Ας είναι ελαφριά ή γή πού τόν σκεπάζει.

Λόγω τής Έθνικής μας έορτής και τής Πρωτοχρονιάτικης εκδήλωσης μας δέν θά μπορέσουμε νά δημοσιεύσουμε όλη τήν ύλη πού έχει συγκεντρωθεί γιά τούτο τό μήνα. Ζητούμε συγγνώμη κυρίως από τούς φίλους πού μās έστειλαν συνεργασίες.

Πρόσκλησις Τακτικής Γενικής Συνελεύσεως

Σύμφωνα με τόν Νόμον καί τό Καταστατικόν, καλοῦνται τά μέλη τῆς Ἐνώσεώς μας εἰς Τακτικήν γενικήν συνέλευσιν, εἰς τήν Στέγην μας, ὁδός Καρύτση ἀριθ. 3, Ἀθήναι, τήν 29 Μαρτίου 1982, ἡμέραν Δευτέραν καί ὥραν 6 μ.μ.

Θέματα:

- 1) Ἐλεγχος οἰκονομικῆς διαχειρίσεως καί τῶν πεπραγμένων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.
- 2) Ἐγκρίσις ἐκθέσεως Ἐλεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς.
- 3) Διενέργεια ἀρχαιρεσιῶν.
- 4) Ἐκλογή τριμελοῦς ἐλεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐν περιπτώσει μὴ ἀπαρτίας ἡ γενική συνέλευσις θά ἐπαναληφθῇ τήν 5 Ἀπριλίου 1982, ἡμέραν Δευτέραν καί ὥραν 6 μ.μ., ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ μέ τά αὐτά θέματα, καί θά εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτία ὅσαδήποτε μέλη καί ἂν παραστοῦν.

Δικαίωμα ψήφου καί ἐκλογιμότητος ἔχουν τά ταμει-
ακῶς ἐν τάξει μέλη.

Πρός διευκόλυνσιν τῆς ψηφοφορίας διὰ ἐκλογὴν τοῦ νέου Δ.Σ. παρακαλοῦντε οἱ ἐπιθυμοῦντες νά μετά-
σχουν ὡς ὑποψήφιοι εἰς τίς ἀρχαιρεσίες, νά δηλώσουν τοῦτο εἰς τήν γραμματεῖαν τῆς Ἐνώσεως μέχρι τῆς 20ης Μαρτίου 1982 (Τηλ.: 32-28-480 καί 32-29-564).

Ἀθῆναι 11 Φεβρουαρίου 1982

Ὁ Πρόεδρος
ΚΙΜΩΝ ΠΑΥΛΙΔΗΣ

Ὁ Γενικός Γραμματεὺς
ΤΑΚΗΣ ΒΕΖΥΡΓΙΑΝΝΗΣ

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΜΑΡΤΙΟΥ

Ἡ Ἐνωσίς μας ὅπως καί πέρσι θά γιορτάσει τήν ἐπέτειο τῆς Ἐθνικῆς μας Παλιγγενεσίας τοῦ 1821. Ὁ κ. Δημήτρης ΚΛΕΙΔΑΣ, φιλόλογος-ἐκπαιδευτικός θά μιλήσει μέ θέμα:

«Ἡ Συμβολή τῆς Μικρᾶς Ἀσίας στὸν Ἀγῶνα τοῦ 1821», παρουσιάζοντας νέα ἱστορικά στοιχεῖα. Ἡ ὁμιλία θά γίνῃ ἐν τῇ Στέγῃ μας (Καρύτση 3) τήν Τρίτη 23 Μαρτίου στίς 6.30 μ.μ.

Παράκληση πρὸς τά μέλη καί τοὺς φίλους μας ὅπως μέ τήν παρουσία τους τιμῇσουν τὸν ἐθνικὸ μας ἑορτασμό.

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ

Μηνιαία ἔκδοσις τῆς
«ΕΝΩΣΕΩΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ»
Ἀποστέλλεται δωρεάν
στὰ μέλη τῆς

Διεύθυνση
ὁδός Καρύτση ἀριθ. 3
Τηλέφ. 32.28.480
Ἀθῆναι 124

Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ
Μιχαὴλ Καλλιγέρης
Ναταλία Γκούφα
Τάκης Βεζυργιάννης

Ὑπεύθυνος ἐκδόσεως
Β. Γκούφας
Δεινοκράτους 31
Τηλ. 72.71.92

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑΣ
Ν. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ & ΣΙΑ Ε.Π.Ε.
Μάγερ 11 - Ἀθῆναι
Τηλ. 5225479 - 5221792

ΠΑΝΑΓ. Π. ΧΑΤΖΗΠΕΤΡΟΣ

Αἰωνόβιος κοντά, ἔκλεισε τὰ μάτια του στίς 18 τοῦ Γενάρη ὁ Ἀτταλιώτης γιατρός Παναγιώτης Χατζηπέτρος, μέλος διακεκριμένο τῆς Ἐνωσῆς μας καί φίλος πολῦτιμος, συγγραφέας ἀξιόλογου ἱστορικοῦ καί λαογραφικοῦ βιβλίου, μέ τίτλο «Ἱστορία τῆς Ἀττάλειας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀπὸ τῆς κτίσεως αὐτῆς μέχρι τοῦ 1922» (σελ. 117, Ἀθῆναι 1969), πού τιμήθηκε μέ ἀριστεῖο τῆς «Ἐστίας Νέας Σμύρνης», στίς 25 Μαρτίου 1970 καί μέ τό «Ἐπαθλο Κώστα Κανάρη» τῆς «Ἐνώσεως Σμυρναίων» στίς 28 Μαΐου τοῦ ἴδιου χρόνου.

Οἱ ἀτίμητες ἐπιστημονικὲς καί κοινωνικὲς ὑπηρεσίες του στό λαὸ τῶν Κυκλάδων γιατροῦ καί μεγάλου ἀνθρωπιστῆ, μόνιμα ἐγκαταστημένου ἐν τῇ Σύρῳ, γιὰ πολλὰ πολλὰ χρόνια μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν Καταστροφὴν, ὅσο καί ἡ συγγραφικὴ συμβολὴ του - μοναδικὴ μά σημαντικὴ - ἐν τῇ περιστάσει αὐθεντικῶν στοιχείων τοῦ Μικρασιατικοῦ πολιτισμοῦ μας, μέ τὴν ἔκδοσιν τοῦ χρονικοῦ τῆς πατρίδας του, καταξιῶνουν τὴν δίκλωνα ἐπίγειαν προσφορά του καί μεγαλύνουν τὴν ἀγάπην τῆς ἐκείνου ἀξέχαστου συμπατριώτη πού ἀναπαύεται, κάτω ἀπὸ τὸ φιλόξενο ἀττικὸ χῶμα.

ΔΩΡΕΕΣ

Στὴ μνήμῃ τῶν δύο ἀδελφῶν τοῦ Βασιλείου

καί Ἑλένης Δημητριάδου,

δρχ. 5.000

Ὁ Κος Κωνσταντῖνος Δημητριάδης

Στὴ μνήμῃ τοῦ συζύγου τῆς Δώρας

καί τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, Κίμωνος Μιχαηλίδου,

δρχ. 3.000

Ἡ Κα Ἑλένη Μιχαηλίδου

Γιὰ τοὺς σκοποὺς τῆς Ἐνώσεως,

Ὁ Κος Βασ. Σιταρένιος

δρχ. 2.000

Στὴ μνήμῃ Παναγ. Μπρατσιώτου,

Ὁ Κος Κων/νος Βαμβακάς

δρχ. 2.000

Στὴ μνήμῃ τοῦ συζύγου τῆς Ἰωάννου Α. Πεζώνη,

Ἡ Κα Χρυσάνθη Πεζώνη

δρχ. 1.000

Στὴ μνήμῃ τοῦ ἐξαδέλφου τῆς Νικ. Βασιλείου,

Ἡ Κα Ἄννα Ἰωαννίδου

δρχ. 1.000

Στὴ μνήμῃ τῆς προσφιλοῦς ἀδελφῆς τῆς

Μαρίας Κουζιόγλου θανοῦσα ἐν τῇ Πάτρῃ,

Ἡ Κα Σοφία Κουζιόγλου

δρχ. 1.000

Διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς Ἐνώσεως,

Ὁ Κος Γ.Μ.

δρχ. 500

Ὁ Κ. Ἐμμανουὴλ Καίπας δώρησε ἐν τῇ Ἐνώσει μας:

α) Τρεῖς παλαιοὺς χάρτες:

Ἑλλάδος καί Μικρᾶς Ἀσίας, σέ κλίμακα 1:1.400.000.

Νήσων Ν.Α. Αἰγαίου καί τῶν Μικρασιατικῶν παραλίων, σέ κλίμακα 1:400.000.

Σμύρνης καί περιοχῆς, σέ κλίμακα 1:250.000 (φωτοαντίγραφο).

β) Ἀντίτυπο πανηγυρικοῦ λευκώματος τῆς ἡμεριδῆς «Ἐστία», ὅπου ἐκτός ἄλλων περιλαμβάνεται καί ἓνα ἄρθρο τοῦ Γεωργίου Φακίρη «Ἀποκρία τῆς Σμύρνης» πού εἶχε δημοσιευθῇ ἐν τῇ «Ἐστίᾳ» στίς 14-2-1896. Ἐσωκλείω ἐπίσης καί φωτοαντίγραφο τοῦ ἁρθροῦ.

γ) Φωτοαντίγραφα ἀποσπασμάτων τοῦ Ἡμερολογίου Κ.Φ. Σκόκου

τοῦ 1912, σελίδων σχετικῶν μέ τὸν Πανιώνιο Σύλλογο Σμύρνης.

τοῦ 1912, σελίδων μέ ποίημα τοῦ Σουλβίου (Ἀνδρέα Παπαδοπούλου).

τοῦ 1913, σελίδων μέ διήγημα τοῦ ἴδιου.

τοῦ 1914, σελίδων μέ ποιήματα τοῦ ἴδιου.

τοῦ 1915, σελίδων μέ διήγημα τοῦ ἴδιου.

τοῦ 1916, σελίδων μέ διήγημα τοῦ ἴδιου.

ΒΡΑΒΕΥΤΗΚΕ Ο Κ. Δ. ΑΡΧΙΓΕΝΗΣ

Ἐνας ἐκπρόσωπος τοῦ ἐλληνισμοῦ ἀπὸ τίς χαμένες πατρίδες, τιμήθηκε μέ ἔπαινο τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ἐν τῇ τελετῇ τῆς ἀπονόμης τῶν βραβείων καί τῶν διακρίσεων τοῦ ἀνδραγαθικοῦ πνευματικοῦ ἰδρύματος τῆς χώρας μας.

Ὁ ἔπαινος δόθηκε ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς 81 χρονῶν, γιὰ τὸ σύνολο τοῦ ἐκδοτικοῦ ἔργου του. Ὁ κ. Ἀρχιγένης ἀφιέρωσε ἀπὸ τὸ 1956 τὴν ζωὴν του, ἐν τῇ συλλογῇ πληροφοριῶν γιὰ τὴ Σμύρνη. Τὰ βιβλία πού γράφει τὰ τυπῶναι μέ δικά του ἐξοδα καί τὰ διανέμει μέ σκοπὸ νά κρατᾷ ἀσβεστὴ τὴν ἀγάπην καί τὴ νοσταλγίαν γιὰ τὴ Σμύρνη, ἀνάμεσα στοὺς συμπατριώτες του. Τὰ βιβλία πού τίμησε ἡ Ἀκαδημία εἶναι ἕξι καί τὸ τελευταῖο δημοσιεύτηκε τὸ χρόνον πού πέρασε.

Μία πρωτοτυπία τοῦ κ. Ἀρχιγένη εἶναι ὅτι γράφει τὰ βιβλία του ἐν τῇ χαρακτηριστικῇ σμυρναϊκῇ ἰδιώματι.

Μιλώντας γιὰ τίς ἀναμνήσεις τοῦ ἀπὸ τῆς Σμύρνης, ὁ κ. Ἀρχιγένης λέει: «Αὐτὸ πού μοῦ λείπει ἀπὸ τὴ Σμύρνη καί δυστυχῶς δὲν τὸ βρῆκα πούθενά ἄλλου εἶναι ὅτι ὁ κόσμος ἐκεῖ ἦταν πρὸς εὐπροσέγγονον. Εἶχε μὴ ἀγνόητα καί μὴ εἰλικρινεῖα καί ἦταν λιγότερο φθονερός ἀπ' ὅ,τι ἐδῶ. Ἐν ἑνὶ ἄλλῳ χαρακτηριστικῷ τῶν Σμυρναίων ἦταν τὸ κέφι. Ὅλοι τοὺς ἦταν γλεντζέδες. Κάθε μαχαλὰς εἶχε καί τὴν ταβέρναν του, πού πάντα ἦταν γεμάτη τὰ βράδια ἀπὸ κόσμον πού διασκεδάζε μέ σαντούρια καί βιολιά.

Τὰ βραβευθέντα συγγράμματα τοῦ Διδάκτορος Δημήτρη Ι. Ἀρχιγένη εἶναι: 1. Ἀντίλαλοι ἀπὸ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν καί τὴν Προσφυγίαν (ἐπικολυρικὰ ποιήματα). 2. Μαρτυρίες ἀπὸ τὴν Μικρασιατικὴν Καταστροφὴν. 3. Οἱ Νταῖδες τῆς Σμύρνης. 4. Οἱ Καταφερτζήδες τῆς Σμύρνης. 5. Τὰ Σινάφια ἐν τῇ Σμύρνῃ καί 6. Ἡ ζωὴ ἐν τῇ Σμύρνῃ. Τώρα ἐτοιμάζει τὸ νέο του βιβλίον, πού θά ἔχει τὸν τίτλον «Ἡ οἰκογένεια ἐν τῇ Σμύρνῃ».